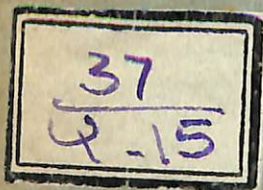

Ա. ԱԲՈԼԻՆ

**ՊԵՅԳԵՐԵՆՔ
ԳՅՈՒՂԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ**

9

3

0

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԼՈՒՍԵՂԻԻ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՐԶՈՒԹՅԱՆ
ՖԵՐԵՎՐԱՆ

MAR 2013

01.2013
ՀԱՍՏՈՒՍԱՇԽ ՅԵՐՐՈՐԴ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

37
Ա-15

Ա. ԱԲՈԼԻՆ

**ՊԸՅՔԱՐԵՆՔ
ԳՅՈՒՂԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Թարգ. ՍՏ. ԹՈՓՉՅԱՆ

1

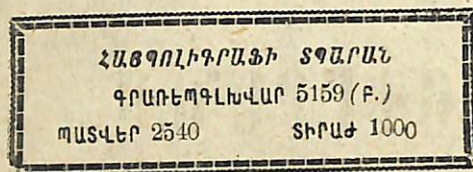
9

3

0

**ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԼՈՒՍԱԶԻԻ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՆԻԹՅԱՆ
Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն**

24220 -59

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

Համլուսաշխի յերբորդ պլենումը զարգացրել, խորացրել ու կոնկրետացրել է միությունական աշխատանքի այն հիմնական ու նոր խնդիրները և աշխատանքի նոր մեթոդները, վարժապետական կուլտուրական հեղափոխության և սոցիալիստական լայն արշավի մարտական տեմպերից: Մեր յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման այս աննախընթաց շրջանում, Համլուսաշխի յերբորդ պլենումի վարժմամբ, միությունական ամենափոքր ողակն անգամ պատասխանատու է դառնում պրոֆաշխատանքների մեջ կոմկուսակցության հիմնական գծի միշտ կիրառման գործում. ուրեմն թե յուրաքանչյուր պրոֆաշխատողի և պրոֆակտիվի համար, ավելին, պրոֆմիության յուրաքանչյուր անդամի համար կենսական անհրաժեշտություն է դառնում խորապես ուսումնասիրել Համլուսաշխի յերբորդ պլենումի վարժումները:

Նկատի առնելով այդ վարժումների քաղաքական խոշոր նշանակությունը Համլուսաշխի Հայաստանի կենտրոնացությունն ահա հրատարակում է պլենումին նվիրված սերիայի առաջին գրքույկը:

Գրքույկում բնկվում է այն հարցը, թե ինչ մասնակցություն պետք է ունենան լուսաշխ միությունն ու լուսաշխատավորները գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման գործում: Ցեթե հաշվի առնենք, վոր մեր միության անդամների խոշորագույն տոկոսը աշխատում է գյուղում և ակտիվ մասնակցությունի ունի գյուղի հասարակական կյանքի բոլոր բնագավառներում, ապա պարզ կլինի, թե ինչ խոշոր ոգևորություն է նրա համար այս գրքույկը. սա, ի հարկե, չի նշանակում թե հանձնարարվող գրքույկը հրատարակվում է բացառապես գյուղաշխատավորների համար. վերջին ժամանակներս քաղաքի լուսաշխատավորները, իրաք վոր, իրենց հասարակական աշխատանքներում խոշոր տեղ են տվել գյուղաշխատանքներին. այս գրքույկը հարուստ նյութ է տալիս գյուղաշխատանքի համար նաև քաղաքի լուսաշխատավորներին:

Համլուսաշխի պլենումին նվիրված գրքույկների այս սերիան առկ

ընթերցանության համար չի հրատարակվում: Հարկավոր ե պրոֆակտի-
վից կազմակերպել հատուկ գրույաներ, վորոնք մանրագնին պետք է
ուսումնասիրեն հրատարակվող գրքույկների նյութը, նրա հիման վրա
աշխատանքի կոնկրետ առաջադրություններ անեն իրենց հետ անմիջա-
պես շփվող պրոֆմարմիններին և ոժանդակեն նրանց այդ առաջադրու-
թյունները կատարելու համար:

Այս աշխատանքը պետք է մտնի կոլեկտիվների սոցմրցման պայմա-
նագրերում: Ղեկավարող լուգունգը պետք է լինի—վոչ մի պրոֆանդամ,
վոր ծանոթ չլինի Համուսաշխի յերբորդ պենումի վորոշումներին:

Բացի այդ, հրատարակվող գրքույկները պետք է ոգտագործել կազ-
մակերպված և կազմակերպվելիք պրոֆխմբակների, պրոֆդպրոցների և
պրոֆդաւրնթացների համար, վորպես համապատասխան խնդիրները
խուսաքանող ձեռնարկներ:

ԼՈՒՍԱՇԽԻ ԿԵՆՏՎԱՐԶՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԼՈՒՍՍԵԿՏՈՐ

20 ապրիլի, 1930 թ. Յերևան.

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԱՐՇԱՎԸ ՅԵՎ ԿՈՒԼԱԿՈՒԹՅԱՆ ԼԻԿՎԻԴԱՑԻԱՆ ՎՈՐՊԵՍ ԴԱՍՍԱՆՐԳ

Մեր սոցիալիստական արշավի խոշոր հաջողությունները դյուզի-
կապիտալիստական տարրերի վրա, մանր, փոշիացած դյուզացիական
տնտեսությունների փոխադրումը խոշոր սոցիալիստական արտադրական
բևեսների վրա, լավագույն ապացույցներն են կուսակցության և բան-
վոր դասակարգի տարած հաղթանակի: Յեթե տարի ու կես առաջ մի քա-
նի դյուզերի կոլիտոգրումը թվում էր չափազանց արմատական, դժվար
իր յգործելի լողունդ, մի լողունդ, վորն անդամ վորոշ բուլեվիկների մեջ
կասկածանք էր առաջ բերում, սակայն այսօր ամբողջական չրջանների
և դավաճանների կոլեկտիվացման փաստն արդեն սրբող զխտակցություն և
դառնում: Չկան այլևս կասկածանքներ, վոր 1932 թ. մեր յերկրի հո-
ղագործական հիմնական ուսյուններում արդեն կապարտվեն կոլեկտի-
վացման աշխատանքները:

Մենք գտնվում ենք պատմական մեծ բեկման չրջանում, յերբ խոշոր
հանրայնացված տնտեսությունները—կոլիտոգները, սովխոզներն ամբողջ
դյուզատնտեսության մեջ հանդիսանում են վորպես վճռող ֆակտորներ:
Մյս հանգամանքը սակզծում է ամուր տնտեսական հիմքեր իրագործելու
կուլակությունը վորպես դասակարգ վոչնչացնելու լողունդը: Այս յե-
րևութը խոշոր չրջադարձ է մեր քաղաքականության մեջ: Բայց վոր-
պեսզի կապիտալիզմի արմատները մեր յերկրից արմատախել անենք,
պետք է միաժամանակ տանենք վճռական պայքար կուսակցության դըլ-
խավար դեից չեղվող բուրբ ոպորտյունիստական թեքումների և լիբերալ
բուրժուական տեսություններին դեմ:

Յես այստեղ, անդամ թուղիկ կերպով, չեմ կարող տալ բուրժուա-
լիբերալ տեսությունների վերլուծությունները, կուսակցության
դլխավոր դեից կապարված թեքումները, վորոնց հետ մենք պետք է
մղենք անհաշտ պայքար, մեր աշխատանքների ընթացքում դսրոցներ-
րում, ՎՈՒԶ-երում, կուլտ-լուս հիմնարկներում և մեր հասարակական
քաղաքական աշխատանքների մեջ:

Ընկ. Ստալինը դյուզատնտես-մարքսիստների կոնֆերանսում իր յե-
լուլթի մեջ մանրամասն վերլուծեց այդ տեսությունների հիմնականնե-
րը: Սոցիալիստական և կապիտալիստական սեկտորների «հավասարա-

կշռութեան» թեորիան, գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման «ինքնահոսութեան» տեսութեանը, մանր բուրժուական տնտեսութեանն էր «կայունութեան» տեսութեանը, մի տեսութեան, վորի նպատակը, ըստ էութեան կապիտալիստական կարգերի պաշտպանութեանն է։ Գրոմանի տարրերնակ տեսութեանը, ինչպես ընկ. Ստալինն է անվանում, ըստ Գրոմանի վետերվարյան հեղափոխութեանը գյուղացիութեան ավելի շատ բան տվեց, իսկ Հոկտեմբերյան հեղափոխութեանը տվեց վոչինչ։ Այս տեսութեանը փորձում է վարկարեկել կոլխոզները. այս տեսութեանը չի նկատում մեր տնտեսութեան սոցիալիստական ձևերից մեկը, դասակարգային պայքարի տարբերութեանը կոլխոզից դուրս և դասակարգային պայքարի տարբերը կոլխոզներին ներսում։

Մեզ, լուսաշխատավորներին հարկավոր է հասկանալ մեր յերկրի դասակարգային առաջնութեանը և այն չըջադարձը մեր ամբողջ քաղաքականութեան մեջ, վորը ներկայումս ընդգծել է մեր կուսակցութեան Կենտկոմը։

Գյուղում մենք հանդիսանում ենք կուսակցութեան ազխատարուրը և պարտավոր ենք լինել կուլտուրական և ագրիկուլտուր ձեռնարկումների ինիցիատորները։ Մեր կուլտուրական աշխատանքներն ընդհանուր վոչինչ չունեն լիբերալ կուլտուրականութեան հետ. կուլտուրականութեանը մեզ մոտ դասակարգային պայքարի ձեռքից մեկն է։ Մենք պետք է պարզ լմբոնենք կուսակցութեան քաղաքականութեան չըջադարձը— պետք է կարողանանք տալ հակահարված բոլոր հակամարքսիստական տեսութեաններին, վորոնք աղտոտում են շատ ու շատ մարդկանց գլուխները։ Գյուղի սոցիալիստական, լայնածավալ վերակառուցումը պատմական նոր ետապում և շահագործող կուլակների դասակարգի լիզվեղացիան գյուղի խնդիրների լուծումը դնում է նոր ձեռքով, վոչ միայն անմիջականորեն քաղաքականութեան հետ կապված, այլ և ժողովրդավարութեան, առողջապահութեան և այլ ընագավառների հետ։

Նշելով միութեան տարվելիք խնդիրները գյուղում, մենք յեղակա պետք է ունենանք կոլխոզարժման գրութեանը, նրա պահանջները, պետք է հաշվի առնենք և ընդհանուր և տեղական գյուղատնտեսութեան արտադրութեան կոլեկտիվացման հեռանկարները։ Յեղելով միմիայն այդ հեռանկարներից, մենք կկարողանանք ճիշտ կադմակերպել մեր աշխատանքները գյուղում։

ՄԵՐ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ ԳՅՈՒՂՈՒՄ

Բոլորը լավ տեղյակ են այն վճռական պայքարին, վորը դեռ հստակացալ տարի կուսակցութեանը և պրոֆմիութեանների վերակազմված

դեկավարութեանը տանում է յին աջ ուղիքառնիտաների դեմ։ Մեկը, հիմնական կետերից, վորի համար կուսակցութեանը և վերակազմված ուղիքառնիտանը դեկավարութեանը խիում է յին ուղիքառնիտաներին, դա գյուղում տարվելիք մեր աշխատանքների նշանակութեան թերադնահատումն էր և գյուղում բանվոր դասակարգի դեկավարութեան դերի թերադնահատումը, վորի մեջ ընկել էր պրոֆեսիոնալ հին դեկավարութեանը։

Այժմ, կարծեմ չկա վոչ մի դեկավար պրոֆեսիոնալ աշխատավոր, վորը փորձեր ապացուցել, վոր պրոֆմիութեանները գյուղում անելիք չունեն։ Այդպիսի պրոֆաշխատավոր թերես ճրագով էլ չգտնես։ Բայց նշանակում է դա, վոր պրոֆմիութեաններն իսկապես իրենց բոլոր աշխատանքները վերակառուցել են գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման իմաստով և գյուղի լիակատար կարիքները հաշվի առնելով, վոր հետևողական կերպով և լրիվ կիրառվում են գյուղի և քաղաքի զոդման նոր ձեռքերը, վոր պրոֆմիութեանները բավականաչափ յեռանդուն աշխատում են արտադրական զոդման ամրացման գործում։ Յես կարծում եմ, վոր դա դեռևս չկա, վոր ուղիքառնիտանի դեմ սկսված պայքարը, պրոֆմիութեանների աշխատանքների մեջ պետք է վոչ պակաս յեռանդով շարունակել, վճարաբ վերջ տալով աջ թեքման պրակտիկային, գյուղում պրոֆմիութեանների տարվելիք աշխատանքների թերադնահատումն իմաստով։ Մեր պրոֆմիութեանները կատարում են վճռական չըջադարձ, կանգնելով յերեսներով դեպի գյուղական աշխատանքները։ 25.000 բանվոր կամավորների մորիլիզացիան գյուղի համար, գյուղում աշխատանքներ տանելու համար բրիգադների ուղարկումը, գյուղատնտեսական բանվորութեան և սեզոնիկ կառուցողների բեալ ոժանդակութեանը, պրոֆմիութեանների միջոցներով կառուցվող ՄՏԿ (մեքենա-տրակտորային կայաններ) և այլն։ Գյուղում տարվելիք մեր միութեան աշխատանքները ձեռնակերպվել են վոչ միայն մեկ անգամ, նրանք ձեռնակերպվել են կուսկենտկոմի վորոշումների մեջ, ՀԱՄԿՈ-ի վորոշումներին մեջ, մեր համագումարի և 2-րդ պլենումի վորոշումների մեջ։

Յես միայն հիշեցնում եմ, վոր հիմնականում այդ խնդիրները հանդում են նրան, վորպիսի լուսաշխատավորներից դաստիարակել սոցիալիստական գյուղի վերակառուցման աշխատանքների ակտիվ մասնակցողներ, կոլեկտիվացման դադափարների և կոոպերացիայի պրոպագանդիստներ, գյուղի կուլտուրական և ագրո կուլտուր ձեռնարկումների ինիցիատորներ, գյուղատնտեսական բանվորների և կառուցող միութեան սզնականները՝ բարակների և սեզոնիկների գյուղատնտեսական անդրադիտութեան վերացողներ և նրանց կուլտուրական կարիքները ուղտարկողներ և այլն։

Համկիդն հայտարարեց, վոր մեր միությունը պետք է լինի գյուղում կուլտարչավ կազմակերպողը և ինքիցիատորը, ուժեղացնի իր մասնակցությունը գյուղ. և շրջխորհրդների, նրանց սեկտորները աշխատանքներին, գյուղի համար բանվոր դասակարգից պատրաստի գյուղական ինտելիգենցիայի նոր կադրեր, հատուկ ուշադրություն դարձնի բատրակության և չքավորության յերեխաների ուսման վրա, բացառիկ ուշադրությամբ մասնակցի բանվոր դասակարգի կարեւորագույն խնդիրներին—կոլխոզարժմանը, վորպեսզի կուսակցության ղեկավարությամբ բատրակ-չքավորության և դաշն կապելով գյուղացիության հիմնական մասսաների, միջակության հետ՝ կուլակությանը վոչնչացնի վորպես դասակարգ:

Համլուսաշխի Կենտկոմի նախագահությունը, 2-րդ պլենումից հետո, տվել է մի շարք կոնկրետ ցուցմունքներ գյուղում տարվելիք մեր միության աշխատանքների մասին: Մենք կոլխոզկենտրոնի հետ բաց ենք թողել մի նամակ՝ կոլխոզներում լուսաշխատավորների դերի և կուլտուրական խնդիրների մասին: Մենք կնքել ենք գլխավոր համաձայնագիր գյուղատնտեսական բանվորների կենտկոմի հետ, պայմանագիր դասակարգային սլաքարի Փրոնտում—գյուղում միասնական, սոցիալիստական յեւույթ կատարելու համար: Կառուցողները միության հետ միասնաբար կոնկրետիկացիայի յենք յենթարկել սեզոննիկների մեջ տարվելիք աշխատանքները, տվել ենք մի շարք ցուցմունքներ գյուղում անցկացնելու մասսայական կամպանիաներ և վերակառուցել մեր միության գյուղական աշխատանքները:

Յեթե մենք գյուղում տարված մեր միության աշխատանքները բերենք ընդհանուր հանրագումարի, կարելի կլինի հայտարարել, վոր լուսաշխատավորների ստորին մասսաների գործնական աշխատանքներում—կուլտարչավում, ագրոարչավում, կոլեկտիվացման, հացամթերման, գարնանացանի կամպանիայում, փոխառության տարածմանը, գյուղում մի շարք հիմնական քաղաքական կամպանիաների անցկացման խնդիրներում ունեցել են մեծ նվաճումներ:

Նիժնայա Վոլգայում, Հյուսիսային Կովկասում վերջին ժամանակներս նաև Միջին Վոլգայի և մի շարք այլ միութենական կազմակերպություններ արդեն նկատելի կերպով յերեսներով դարձել են դեպի գյուղը և զգալի չափով ուժեղացրել են իրենց ղեկավարությունը: Բայց դարձյալ չի կարելի ասել, վոր գյուղի լուսաշխատավորների ոգնության գործը և այդ աշխատանքների ղեկավարությունը գրված է արդեն բավականաչափ սկզբունքա-քաղաքական բարձրության աստիճանի վրա:

Ոպորտյունիզմի տարրերը դեռ կենդանի են մեր միութենական կազմակերպությունների գործնական աշխատանքների մեջ:

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՊԱՅՔԱՐԸ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԹԵՐԱԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԴԵՄ

Յեա կցանկանալի այստեղ համառոտակի վերլուծել մի քանի միութենաներ, վորտեղ ոպորտյունիզմը մեր կազմակերպությունների գործնական աշխատանքներում ավելի պարզորոշ է հանդես գալիս. սա անհրաժեշտ է նրա համար, վորպեսզի ավելի վճռական հարված կարողանք տալ նրան:

Առաջինը՝ դա գյուղական աշխատանքների թերազնահատումն է: Իյուղի վերակառուցման խնդիրները մենք դնում ենք, վորպես մեր ամբողջ միության խնդիր և բնավ միայն գյուղական կազմակերպությունների: Այս դրությունը սկզբունքորեն գիտակցվել է քաղաքի ատ տեղկոմների կողմից: Մենք ունենք քաղաքի լուսաշխատավորների և քաղաքի տեղկոմների դրական աշխատանքների բաղմաթիվ օրինակներ և նրանց մասնակցությունը գյուղի տնտեսության վերակառուցմանը:

Հատկապես արժեքավոր են ագրոարչավների փորձը, կազմակերպված խարկովի և Սարատովի գյուղատնտեսական ինստիտուտների ողմից:

Վարոնժի № 4 խմբիում կազմակերպել է «Կրասնիյ Վոյին» կողմողը. № 16 խմբիում կազմակերպել է մի քանի մեկնումներ դեպի կոլխոզները, ուղարկել են այնտեղ բրիգադներ, վորոնք տարել են իրենց ետ արակտորներ: Բոբրույսկի լուսաշխատավորները մյուս չեֆական կազմակերպությունների հետ միասին ստեղծել են մեկ կոլխոզ՝ 32 տնտեսություններից բաղկացած և տվել են այնտեղ աշխատանքներ տալու համար՝ հատուկ լուսաշխատավորներ:

Տամբովի № 10-րդ տեղկոմը կոլխոզին հանձնել է 2 գութան և անցել գյուղատնտեսական դասընթացների կազմակերպմանը:

Բավականի մեծ և կենդանի աշխատանք, գործնական ոժանդակություն են ցույց տալիս մեր մանկավարժական տեխնիկումները—որիավ՝ Պսկովի, Ուֆիի և Իլիեբեվի:

Մի քանի գալլոցներ և խմբկոմներ (Վյատկայի տեղկոմ № 5, Պենենսկի տեղկոմ № 20 և այլն) աջակցել են ագրոմիխիումի անցկացմանը: Պենզենսկի լուսաշխատավորներն իրենց յենթաչեֆ Ալֆիրովկա գյուղում կազմակերպել են անկյուն վնասատուների դեմ պայքարելու համար, կարգավորել են տնկարանը, մտցրել նոր կուլտուրաներ և այլն:

Կարելի չէ մատնանշել մի շարք որինակներ, յերբ դպրոցը, մանկա-տեխնիկումը կազմակերպել են դյուղատնտեսական դասընթացներ՝ վերադաստիարակելու համար բարձրագույնը և չքավորներին, կազմակեր-պել դյուղատնտեսական մեքենաների վարձակալական պրոնկտեր (Պակովի մանկավարժական տեխնիկում) և այլն: Կազմակերպում են դյուղատն-տեսական մեքենաների վերանորոգումները, դրանք վերանորոգում են մարդկանց, վորոնք յենթակա յեն անհատական հարկադրման, կազմակերպում են կարմիր սալեր, բրկադներ կուլտուրական սպորտարկման համար (Իվանով-Վոդնեսենսկու շրջան և այլն):

Դրական աշխատանքները որինակները բազմաթիվ են—յես դրանք չեմ թվի: Բայց պետք է այստեղ ընդգծել և բացերի մասին, վորոնք մեզ մոտ դեռ չատ են: Կան դեռ շատ տեղերումներ և շատ միութենական կազ-մակերպություններ, վորոնք բոլորովին մասնակցություն ցույց չեն տալիս դյուղում կատարվող աշխատանքներին, սահմանափակվում են ագրոտեխնիկային, կուլտուրական ձեռնարկումներով, չապահովե-լով այդ աշխատանքների մեջ դասակարգային դիմը:

Քաղաքի լուսաշխատավորների աշխատանքները դյուղատնտեսու-թյան վերակառուցման մեջ, չնայելով իր քանակական աճման, չի բն-դուենել պլանային և սխեմատիկ բնույթ և մեծ մասամբ անցեկացվում պատահական կերպով:

Քաղաքի տեղիումի ոժանդակության չափը չի համապատասխանում նրանց նյութական և մարդկային բնուրաններին (միջոցներին):

Ձեռնարկումներ, վորոնք արվում են ագրոպրոպագանդայի և բեր-քատվության ծավալման և բարձրացման համար, շատ հաճախ չեչոր չի դրվում դյուղատնտեսության կոլեկտիվացման հարցերի վրա:

Մեր նյութերի մեջ չկան, կամ համարյա թե չկան տվյալներ քա-ղաքի լուսաշխատավորական կազմակերպությունների և չքավորական կազմակերպությունների միջև դյուղություն ունեցող կապի կամ այլ ձե-վերի մասին, դա վորքան ել տարրերնակ չթվա, չեֆական աշխատանք-ների մեջ, քաղաքի շատ կազմակերպություններ դյուղում միանգա-մայն անհրաժեշտ չեն համարել ոգնելու դյուղի լուսաշխատավորնե-րին: Քաղաքի կազմակերպությունները դյուղում աշխատանքները տա-նում են մեկուսացրած համապատասխան կոնտակտ չատեղծելով դյուղի լուսաշխատավորի հետ: Վերջին ժամանակները այդ աշխատանքները աշ-խուժանում են բրիգադների այցելումներով և սոցիալիստական մրցման պայմանագրերի կնքումով:

Վորպես կանոն դյուղական շրջաններում կուլտուրական շինարարու-

թյան մեջ բացակայում է սոցմրցման աշխատանքների խորացումը: Բարձրագույնը և չքավորների պարապմունքները համար տրամադրե-վում են տեխնիկումները, ԳՅԵԴ, իսկ մասսայական դպրոցների կո-լեկտիվները այդպիսի աշխատանքներ չեն տանում: «Յերեսներով դեպի դյուղ» շրջադարձը մեր կազմակերպությունների մեջ ընդհանրապես թույլ է: Բայց ել ավելի թույլ են այդ աշխատանքները բարձրագույն կրթական հիմնարկների և գիտական հետազոտական ինստիտուտների կոլեկտիվների գծով: Այս տեղերում մենք դեռևս տատացի իմաստով անում ենք սոսաջին անհամարձակ քայլեր: Քաղաքի կոլեկտիվների մեծամասնության աշխատանքների թույլությունը մենք չենք կարող բողարկել այն մաստով, վորը ունեն մի քանի լավագույն կոլեկտիվ-ներ: Դա կնշանակի սոսաջամարտիկների թիկունքի հետեվում ծածկել թագցնել ուղորտունիստներին (համաձայնողականներին):

Այսպիսով աջ ուղորտունիստների դեմ մղվող պայքարի մեջ միու-թյան անելիքների մեկն ել մնում է՝ պայքարել միության դյուղական աշխատանքների թերազնահատման նշանակության դեմ դյուղի ներկա շինարարության շրջանում:

ՍՈՎՈՐԻՐ ԽԱՆԱԶԵԼ ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԹՇՆԱՄՈՒՆ ԿՐԱԿ ՎՆԱՍԱՐԱՐՆԵՐԻ ՎՐԱ

Յերկրորդ—ինչի դեմ պետք է միտակաորեն կրակ բացել—դա մի-ության շարքերում քաղաքական շերտավորում անցկացնելու քերա-զնահատումն է: Ներկա ետապում դա հանդիսանում է հատուկ վտանգ, յերբ կուլտուրությունը դնում է շահագործող դասակարգի լիակատար մոնոպոլիստ խնդիրը:

Պետք է կարողություն ունենալ տեսնելու դասակարգային թշնա-մուն և նրա դործակալին դպրոցում, բարձրագույն դպրոցներում, մի-ության մեջ և պետք է կարողանալ նրանց դեմ պայքարել:

Յես վաղուց չե, վոր Մոսկվայում, պրոլետարական շրջանի Լուս-աշխի Տանը պրոֆակտիվիստների հետ ունեցա դրույց:

Ինձ թվում էր, վոր խոսել քաղաքական դիֆերենցիացիայի մասին —այդ կնշանակի կրկնել այսուրեքական համարությունները, բայց յերբ յես հարց դրեցի, վոր տեղերումների առաջիկա ընտրություններին պետք է դրսեվորել անհարազատներին, «ճահիճը», չճնշվել մարդկանց իրենց ազդանունով անվանելու, մատնանշել նրանց բացերը աշխա-տանքների մեջ, տվյալ դպրոցի պայմաններում, անել քաղաքական և կազմակերպչական յեզրակացություններ տեղական աշխատանքների

պրակտիկայից, չատերի համար այդ բանը յերեաց նորություն: Սկզբն խոսակցություններ այն մասին, թե անհրաժեշտ է արդյոք այդ անելու պրոֆեսիոնալ կոլեկտիվներին, վոր լավ չեր լինի այդ աշխատանքները հանձնարարվեր կոմբիլժներին և այլն:

Քաղաքական դիֆերենցիացիայի մասին խոսակցություններ են ունենում և տեղկոմները և միության անդամները, բայց դործնական քաղաքական դեկավարություն այդ պրոցեսներում, լուսաշխատավորների շրջանում, անգամ մի այնպիսի առաջավոր շրջան, վորպիսին է Մոսկվայի պրոլետարական շրջանը, դեռևս չի անցել նման աշխատանքների:

Միութենական միտինգի կապակցությամբ, «Ուչիտելսկայա դացետայի» եջերում մենք ստացանք բազմաթիվ նամակների մի ամբողջ շարան:

Գրում էին «խնդրում են բացել չիֆրը, ինչ ասել և անհարապատարը» (ծիծաղ): Մենք ստացել ենք նամակներ, վորտեղ ասվում է «ավելք խնդրեմ հրահանգներ այն մասին, ինչպես անցկացնել ինքնույուումը»: Ընկերները չեն հասկացել անգամ այն, վոր դասակարգային պայքարը չի կարելի կարգավորել հրահանգներով, վոր պետք է կարողանալ ճանաչել դասակարգային թշնամուն: Այստեղ հրահանգները չեն ուզին: Համարուսալիս կենտկոմի տեղեկատուներում, տեղերի նյութերի և նամակների մեջ և լրագրերում վերջին ժամանակներս ավելի շատ և շատ, ավելի հաճախ և հաճախ դրսևվորվում են կուլտուրական ֆրոնտում առանձին անհատների վնասարարության փաստեր: Սեվմովյան շրջանում, Տուսպսեյում մի ուսուցչուհի հայտարարել և վոր դյուղում չքավորներ չկան, վոր չքավորները-գրանք հանցադործները, հարբեցողները և զողերն են: Գերմանական Բեթոմ դյուղում, Տուսպսեյի շրջանում ուսուցիչը ժողովներում բացարձակ յերույթ ունեցավ կուլակներին պաշտպանելու համար, ասելով, վոր իր յերույթը հալածվածների համար է: Այս ուսուցիչը գրում է արտասահման, վոր սովում և և այնտեղից ստանում է ծանրոց, վորի մեջ կան բուրլիկներ, մի կիյո չաքար և մի քառորդական թեյ: Նա պետք է վճարեր մաքսագին ավելի քան նրանց արժեքը, բայց նա գրա մասին հայտարարում է, «Թող ավել արժենա դա, բայց չե վոր դա արտասահմանից է»: Սոչիի շրջանում ուսուցիչը հավաքում է կուլակներին և նրանց համար գրում է միջնորդություններ, նրանց հարկերը վերացնելու համար: Դոնեցիի դավառում յերեկան են հանված ուսուցչության աշխատանքների մի քանի դեպքեր կուլակության հետ: Մի ուսուցիչ ուղղակի ասել է դյուղացիներին, «ասացեք, վոր հաց չկա և հարցը վերջացած է»: Մի ու-

սուցիչ սխտեմատիկորեն հարբեցողությամբ և պարապել կուլակ-ձայնադուրկների հետ: Հյուսիսային Ոսեթիայում ուսուցչությունը հարց է դրած յեղել այն մասին, վոր կուլակներին չպետք է ճնշել, վորովհետև կուլակը յավաղուն տնտեսատերն է: Այդ ուսուցիչների անատերերի մոտ բացված է յեղել անաղին քանակությամբ հացի ավելցուկ: Մի քանի ուսուցիչներ Ոսեթիայի արտակարգ համագումարում հայտնել են, վոր աշխատանքային դպրոցի հիմնադիրները յեղել են Ռուսոն և սինոդի որեր պրոկուրոր Պրեզանոսցեվը: Այսպիսիներից շատերը փառավորապես դպրոցում տանում են աշխատանքներ, վորովհետև միությունից ընկերները չեն տեսնում դասակարգային պայքարը:

ՄԵՐԿԱՑՆԵԼ «ՉԵԶՈՒՆԵՐԻՆ» ՅԵՐԿՅԵՐԵՍԱՆԻՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ՉԴԻՄԱԳՐՈՂՆԵՐԻՆ

Հայտնի է Չեխովյան տիպը—մարդը ֆուտլյարի մեջ: Ժամանակակից լեզվով այդպիսիները կոչվում են «չեզոք» մարդիկ: Սրանք են, վորոնք վոչինչ չեն տեսնում, վոչինչ իմանալ չեն ցանկանում բացի մեր դպրոցներում իրենց պարտականությունների վատ կատարումը: Այս մարդիկ իհարկե չեն աջակցի կուլակի վոչնչացմանը, վորպես դասակարգի, այս մարդկանց հետ մեր ճանապարհը մեկ չի և սրանց համար հարցը պետք է դնել պարզ-կամ ազատազրկեցեք պատյանից, կամ դպրոցը ազատեցեք ձեզնից:

Հաճախակի հանդիպում են յերկյերեսանինների: Լենինգրադցիները իրավացի յեն, յերբ սրանց վրա սրում են իրենց ուշադրությունը: Յերկյերեսանինները նրանք են, ովքեր մեր դործին չեն հավատում, վորոնք իրենց հոգու խորքում դեմ են մեզ, բայց արտաքուստ, ի ցույց անցնելուցնում մեր դիրեկտիվները: Ինչպես են նրանք այդ անցկացնում, դա յել այլ խնդիր է: Բապտիստների կենտրոնական խորհուրդի կողմից տրված նամակներից մեկի մեջ, իրենց համայնքների յերկյերեսաններին, արվում է հրահանգ-դպրոցական աշխատավորներին, մանկավարժներին կատարելու Քրիստոսի խոսքը «յեղեք հեղ վորպես աղափնի և խորամանկ վորպես ոձ»: Նրանք այստեղ գրում են, «բապտիստների համայնքների կենտրոնական խորհուրդի ակտիվ յեղարար-ներին և քույրերին լուր և հասել, վոր տեղերում մի քանի յեղբայրներ և քույրեր վախում են իրենց յերեկաններին տալ խորհրդային դըպրոցը, յերենելով այն սկզբունքից՝ թե խորհրդային դպրոցը անասու վաճենրի, սրիկաների և սեռական սանձարձակության հրահրող ոջախ է»:

Մենք տվյալ հարցի բացատրությունը տալիս ենք մեր յեղբայր-

ներին և քույրերին, վոր խորհրդային դպրոցի դաստիարակութեան գործը դեռ այդ աստիճանի վատ չէ: Խորհրդային դպրոցական աշխատավորների 65-70 տոկոսը դեռ պահել են իրենց համատը դեպի Հիտլեր-Քրիստոսը և դեռ չեն ծնկել անասովածութեան վաւի առջ: Դպրոցական աշխատավորների մեջ մենք ունենք յեղբայրներ հանուն քրիստոսի, տվյալ համայնքի ակտիվ անդամներ և անգամ ավետարանի քարոզիչներ:

Ճիշտ է՝ հանգամանքները ուժի բերումով դպրոցական աշխատավորները փակվել և զգուշորեն թաղցրել են իրենց կրօնական համոզմունքները, բայց դադանի կերպով նրանք անցնեկացնում դպրոցներում ավետարանի քաղաքականութիւնը:

Ահա դրա համար ել մեր քրիստոնիաներին հարկավոր չի վախենալ խորհրդային դպրոցի քայքայիչ ազդեցութիւնից և ընդհակառակը մենք պետք է հավատացյալ յերեսաների միջոցով փոխադրենք ավետարանի քարոզը դպրոցի ներսը և աշխատենք ստեղծել այնտեղ հավատացյալ յերիսասարդների խմբակներ և բջիջներ: Այդ խմաստով մեր յեղբայրները և քույրերը այդպիսի փորձ արդեն արել են Ուկրաինայում, վորտեղ ստացվել է ամենալավագուշն արդյունքը (ծիծաղ):

Զգիտեմ, վորքան է ճիշտ բաղախատական վիճակագրութիւնը, հազիվ թե նա ճիշտ լինի: Բայց բնորոշ է նրանց դժվասանքը յերկերեսանիների մասին «Հեղ վորպես աղավնի և խորամանկ վորպես ոճ»: Յերկերեսանիները, վորոնք մեր դործը համարելով ստարների գործ, տանելով դադանի պայքար, մեզ համար հանդես են դալիս վորպես փրատարարներ և այդպիսիներից մենք աստիճանաբար, բայց բավականին չափ արագ կերպով պետք է ալատվենք:

Չափազանց չատ տարածված է «չդիմադրողի», տիպը մեղի ինտելիգենտի, վոր չունի հեղափոխական կամք, վորը «խղճում է» կուլակին և տերտերին: Այսպիսի մարդիկ խորհրդային մարմինների իշխանութեան գործողութիւններին, միութենական դժին հավանութիւն են տալիս, քվեարկում են դժի համար, հաճախակի քվեարկում են անգամ անվերապահորեն և սրտով: Բայց յերբ դալիս է ժամանակը այդ գիծը կերտելու, յերբ նրանք չիվում են կենդանի մարդկանց հետ և գործնականում անհրաժեշտ է դառնում անցկացնելու դասակարգային գիծը, այստեղ սկսվում է «խղճահարութիւնը» և հեղափոխական գործից տակը քիչ բան է մնում:

Նրանք հաճախակի կողմնակի դիտողներն են: Յեթե կադրերի դաստիարակութիւնը, սոցիալիզմի համար մարտնչողների հարցը մի-

այն կախված լինել նրանցից, դա շատ վատ կլինէր: Բայց աչդ միայն նրանցից կախված չէ: Դաստիարակում են պիտներները և մանկական ջոկատները և դաստիարակում են ուսուցչական կոլեկտիվները: Յեւ ահա այստեղ անհրաժեշտ է լինում վոչ բոլորից դուցե, բայց չդիմադրողներից միտակա ժամանակներում ալատվել: Նրանց ճնշող մեծամասնութիւնը կարող է ողտադրովել, պայմանով, վոր վողջ կոլեկտիվը իր աշխատանքով և լուսաշխատավորների կոլեկտիվը ալահաճի կուսակցութեան գիծը նրանց աշխատանքների մեջ: Այժմ, յերբ դասակարգային պայքարը մտնում է իր սուր ֆազի մեջ «անդիմադիրներին» և մյուսներին, վորոնք սնվում են «ճահճում», պետք է շուտով «ներս ծծել»: Մենք վորպես կազմակերպութիւն այդ բանում պետք է ոգնենք: Տվյալ ետնպում դասակարգային պայքարի քոյարկումը, քաղաքական տատանումների քոյարկումը մեր շարքերում, մենք համարում ենք ամենակոյալ ալ թեքման դրսեւորում մեր աշխատանքների պրակտիկայում: Այժմ չըջադարձի ժամանակ մենք պարտավոր ենք հատկապես սրելու մեր պայքարը նրանց դեմ:

ԻՆՔՆԱՔՆԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ, ՊԱՐՁՈՐՈՇ ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԳԾԻ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՆՈՐ ՁԵՎԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր լրջադուշն բացերից մեկը—դա ինքնաքննադատութեան թույլ ծաւալման բացն է: Սա ողորտյունիստական հիմնական հատկանիշներէ մեկն է: Բյուրոկրատները, խալտուրա սարքողները, ալելու ասողները վտանգավոր են այժմյան սուր չըջադարձում: Բյուրոկրատը, ցամաքած մանկավարժը, բծախնդիրը—չորացնում են յերեսաների և կոլեկտիվի կենդանի ձեռներեցութիւնը, տալով հրահանգներ, կարծում են վոր արդեն կատարված է այն և հաշի յեն առնում վորպես կատարված, չեն ստուգում նրան և քննադատարար չեն վերաբերվում իրենք իրենց:

Խալտուրչիկը աշխատանքի վորակը պատրաստում է քանակից առանց խորապես մտածելու տվյալ ահրցի մասին: Քանակով շատ, վորակով քիչ: Չկարենալ ընտրելու հիմնական ողակը, չկարենալ կենտրոնացնել ուշադրութիւնը նրա վրա: Կարծում են գործի մարդ է, շատ վազվզում է, պարծենում է, կարծում են, վոր մարդը «այրվում է»: Բայց իսկականում, յեթե արդյունքները հաշի առնենք, նա խալտուրչիկ է: Ալելու ասողի համար ամեն ինչ լավ է, նա դժվարութիւններ չդիտի և նրա համար ել նրա դեմ չի մղում պայքար: Այս տիպերի՝ բյուրոկրատների, խալտուրչիկների, ալելու ասողների հետ սոցիալիստական վերակառուցման ինդիքը չէս լուծի, ահա թե ինչու

մենք սրարտավոր ենք հիմա սրելու մեր միութենական կազմակերպությունների ուշադրութիւնը վճռական ինքնաքննադատութեան անցկացման վրա:

Շատ կազմակերպութիւնների աշխատանքների մեջ պարզորոշ դասակարգային գծի բացակայութիւնը ապացուցում են մի շարք յիշելութիւններ: Սա, առաջին հերթին թույլ պայքարն է միասարարների դեմ, կուլակ ուսուցչի դեմ (մեզանում քիչ չեն այնպիսի ուսուցչիներ, վորոնք հող ունեն և չահագործում են բատրակներին): Այդպիսիները ինքնըստինքյան հասկանալի չեն, վոր տեղ չալիտի ունենան մեր դպրոցներում և միութեան շարքերում, սա այն դասակարգային թըշնամին է, վորի վոնչացման համար մենք դիմ ենք վերցնում: Յերկրորդը, դա չկարենալն է, կամ չհասկանալն է հենվելու միութեան առաջավոր տարրերի, մասնավորապէս յերիտասարդութեան վրա: Այդ յերեմում է Ոսկւմսկու որինակից, յերբ յերիտասարդութիւնը գնում է դպրոցից նրա համար, վոր հները թունաւորում են յերիտասարդներին, իսկ միութենական կազմակերպութիւնները դրա վրա ուշադրութիւն չեն դարձնում: Այն կազմակերպութիւնները, վորոնք կարողանում են ոգտագործել միութեան անդամների առաջավոր ուժերին, կոմունիստներին, կոմյերիտականներին, քաղլուսաշխատավորներին, հեղափոխական ինտելիգենցիային, իրճիթվարին, դրադարանապետին, իհարկէ նման կազմակերպութիւնը դիմ ունի:

Յերրորդը՝ դա դասակարգային դատարարութեան բացն է, վորպիսի խնդիրը միութենական մարմինները մեր հիմնական միութենական մասսային չեն տալիս և չորրորդ դա աշխատանքների կոնտակտ (համաձայնեցումը) ստեղծելու բացակայութիւնն է, վոր մեր մարմինները չեն կարողանում մյուս կազմակերպութիւնների հետ ստեղծել կուսակցութեան ղեկավարութեան տակ: Մենք շատ հաճախ ստանում ենք բողոքներ, վոր ուսուցչին վիրավորում են: Գանդատվում են Մոսկվա, բայց չկա կարողութիւն տեղում, տեղական հասարակայնութեան ուժերով մղել պայքար: Պայքարը պարզորոշ դասակարգային գծի համար պիտի ընդմիջտ մնա վորպէս հիմնական խնդիր: Միութեան կազմակերպչական պրակտիկայում ոպորտյունիդը կայանում է նրա մեջ, վոր մարդիկ չգիտեն, թե վոր ողակից բոնեն, վոր չմոռացվեն այնպիսի ողակներ, վորպիսիք են կոլխոզ և սովխոզ շինարարութիւնները: Մեզանից շատ շատերը, մինչև իսկ մարդային և կենտրոնական վարչութիւնները համարյա թե չեն դրադում կոլեկտիվացման և սովխոզ շինարարութեան խնդիրներով:

Ոպորտյունիդը է նաև աշխատանքի նոր ձեւերի արհամարումը, նրանց մասին խոսում են, բայց գործնականում չեն կիրառում: Յես նկատի ունեմ այնպիսի մեթոդներ, վորպիսիք են մասսայական կաթավորութիւնը, սոցմրցումը և այլն:

Պետք է տեղիոմները աշխատանքները և վայրերը տեղափոխել խոշոր կոլխոզները և սովխոզները նրա համար, վորպէսզի լուսաշխատավորական մասսային կարելի լինի կապել կոլխոզ և սովխոզ շինարարութեան հետ: Այս բոլորը կատարվում է շատ դանդաղ և դրժվարաշարժ: Առանց մեր աշխատանքների և միութենական աշխատանքների վերակառուցման մենք չենք կարող լուծել մեր առաջ դրված խնդիրները: Դրա համար ել պայքարը ոպորտյունիստական պրակտիկայի դեմ և միութեան կազմակերպչական աշխատանքներում մնում է դարձյալ վորպէս կարեւոր խնդիրներից մեկը:

Վերջինը, վոր յես կուզեյի ընդգծել, դեպի կոլխոզ շինարարութիւնը դոյութիւն ունեցող անուշադրութիւնն է, տվյալ չըջանի կարեւոր պրոբլեմ—կոլխոզներում և կոլխոզների շուրջ տարվող դասակարգային պայքարի անցկացման անկարողութիւնն է, ուշադրութեան բացակայութիւնն է, կամ պարզ առաւ կոլխոզների աշխատանքի կազմակերպման հարցերի արհամարումը, վորով նպաստում են կոլխոզներում հավասարութեան տենդենցների առաջ գալուն:

Յեթե ուսուցչուհին ձգում է դպրոցի դասերը և գնում կով կթելու—դա վորպէս թե կարեւոր չէ, յեթե չեն ոգտագործվում մասնագետների աշխատանքը—դա վոչինչ է և այլն: Կոլխոզների կըլտուրկենցադային հարցերի մասին միայն խոսում են, բայց կենցաղի վերափոխման համար վոչ մի ալտիվ քայլ չի արվում: Մինչդեռ կոլխոզներում առաջ են գալիս կուլտուրական հիմնարկների նոր ձեւեր—միջանի կոլխոզներ վեր են ածվում կոլխոզդպրոցների, իսկ նրանց կողքին շարված տեղիոմները դրա մասին վոչինչ չգիտեն: Այժմ, յերբ կոլխոզաբժման պրոբլեմը պետք է դրավի մեր միութեան ուշադրութեան կենտրոնը, դեպի այդ պրոբլեմը ունեցած անուշադրութիւնը, վորպէս դեպի հիմնական, սոցիալիստական հարձակման դիտավոր պրոբլեմը, հանդիսանում է աջ ոպորտյունիդի այն տարրերից մեկը, վորի դեմ ամեն կերպ պետք է սրենք մեր պայքարը: Յես պետք է ամենայն վճռականութեամբ ընդգծեմ մեր միութեան առաջավոր ջոկատին ամեն տեսակ ոժանդակութիւն ցույց տալու անհրաժեշտութեան վրա, վորը աճում է քանակապէս և վորակապէս, վորը և տանում է ամեն տեսակի Փիգիկական կորուստ կուլակի դեմ պայքարում:

Յեթե մենք համեմատենք այն, թե ինչպես ուսուցիչը սկսել է հասկանալ դասակարգային պայքարը և ինչպես եր նա յերեկ, մենք պետք է առանց վորյեմի կասկածի արձանագրենք մեծ առաջադիմու-
թյուն նրա աշխատանքների մեջ, խոշոր հաջողութիւններ մեր շինա-
րարութեան ֆրոնտում, սոցիալիստական մրցման, կուլտուրական ար-
շավի և բանվորական մասսաների աշխատանքային ենտուղիտայի բարձ-
րացման բնագավառներում: Բոլոր այս յերեմիութիւնները վարակել են
լուսաշխատավորների հիմնական մասսային, բայց յես մի անգամ ել
պետք է ընդգծեմ, վոր մենք չունենք բավականաչափ կարողութիւն մո-
բիլիզացիայի յենթարկելու լուսաշխատավորական մասսայի ակտի-
վութիւնը: Այստեղից ել բոլորում է ուղորդունիլով դեմ (պահպանո-
ղականութեան) պայքարելու անհրաժեշտութիւնը, այն հիմնական
խնդիրները, վորոնց վրա յես կանգ առա վերելում, միութենական
կազմակերպութիւնների աշխատանքների պրակտիկայից յենկելով:

ՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆԸ ՊԵՏՔ Ե ԼԻՆԻ ՊԱՅՔԱՐԻ ՖՐՈՆՏՈՒՄ
ԳՅՈՒՂԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սոցիալիստական կառուցողների կադրը պատրաստել
հեղափոխական մեքոդներով

Կուլեկտիվացման և սովխոզ շինարարութեան ուժեղ թափը չափա-
զանց սուր կերպով դնում են կադրերի հարցը: Ինչպես ենք մենք պատ-
րաստում սոցիալիստական կառուցողների կադրերը գյուղում և ինչ
մեթոդներով ենք պատրաստում—նոր թե հին: Հարկավոր չէ մոռա-
նալ, վոր դա մեր միութեան գլխավոր խնդիրն է, վորովհետեւ կադ-
րերի պատրաստումը՝ դա մեր արտադրութիւնն է:

Կարեւոր չէ ապացուցելու, վոր կադրերի պահանջը, վոր առաջա-
դրում է մեզ կոլխոզարժումը—խոշոր է: Կադրերի պահանջը՝ դա մեզ-
նից ամեն մեկը գգում է տնտեսավարական մարմինների կողմից կա-
տարվող ճշգրտով, վորը արվում է ժողկրթական մարմինների վրա,
վորոնց հետ մենք ամեն ուր չլիւլում ենք:

Կադրերի պայքարի համար շարժվել են իրենք կոլխոզնիկ մասսա-
ները և սովորողները: Աճում են և շատ արագ են աճում կոլխոզների և
սովխոզների կուլտուրական հիմնարկների ցանցը, կազմակերպվում են
կոլխոզային բանֆակներ—նոր տիպի գաղութներ և այլն: Սովխոզների
և կոլխոզների արտադրական բաժինները դրա համար տալիս են լավա-
զույն նյութեր: Յեւ իսկայես, սովխոզների և կոլխոզների խոշոր

քաղաքների վրա, մենք այժմ սկսում ենք մոտենալ այն ազդողաբոցնե-
րին և սովխոսիսիկակ. գաղութներին, վորոնց մասին այժման շատ խո-
սում ենք: Յեթե սկսվել է մասսաների շարժումը կադրերի պայքարի
չուրջ, յեթե ստորին խավերում կա կենդանի և գեղեցիկ փորձ և աշ-
խատանքների նոր ձևեր, դժբախտաբար պետք է արձանագրել, վոր
դեկավարող մարմինները միանգամայն հետ են մնացել մասսաների
տեղեկագործ ձեռներեցութիւնից,—դեկավարող մարմինները չեն կա-
րողացել ձեռներեցութիւն հանդես բերել, չեն կարողացել ձեւակեր-
պել և ուղղութիւն տալ:

Անկարելի չէ չընդգծել այն դրական աշխատանքները, վորը կա-
տարել են վերջին ժամանակներս Միջին Վոլգան, Ստորին Վոլգան,
Հյուսիսային Կովկասը, Մոսկվան, Բելոբաշան, ինչպիսիք են՝ գյու-
ղատնտեսութեան համար կադրեր պատրաստելու խնդիրը, մասսայա-
կան ազդող-արշավներ, վորոշ վայրերում անդրադետների լիակատար
ընդգրկում և անդրադետութեան, ազդողաբոցութեան վերացում
և կուլտուրական աշխատանքներ տալնելը և այլն:

Կուլտուրական աշխատավորները ձեռք բերելով ազդողատրաս-
տութիւն, իրենք վերապատրաստել են շատ հարյուր—հազարավոր
գյուղացիական ակտիվներ:

Դժբախտաբար այդ տեղերում ժողովրդական կրթութեան մարմին-
ների դեկավարութիւնը սուր կերպով հետ է մնում: Հետ է մնում
Լուսժողովար: Որինակ ՌՍՖՍՀ-ի Լուսժողովար չկարողացավ մեր
ներկա պլենումի համար պատրաստել նյութ՝ կուլտուրական հիմնարկ-
ների գերը գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման խնդրում: Այս
խնդրում անպատրաստ է յեղել նույնպես Բելոռուսիայի Լուսժողովար-
տը: Մեր չընանային և յերկրային կազմակերպութիւնների տված նյու-
թերով դարձյալ կարելի չէ յեղրակացնել, վոր ժողկրթութեան մարմին-
ները դեռ արմատական տեմպով չեն դնում արմատական պրոլեմների
լուծումը, վորը դրել է մեր առաջ մեր կուլտուրութիւնը:

Ձի կարելի ասել, վոր այստեղ ես չկան խոշոր նվաճումներ: Թը-
ռիչք կա: Ուղարկված են բրիգադներ, ապարատներում տարված են
մեծ աշխատանքներ, վերակազմվում են ծրագրերը, ուսման պլաննե-
րը: Բայց այդ տեմպերը վոչ մի դեպքում չեն բավարարի մասսաների
պահանջը, տնտեսավարների պահանջը և սոցիալիստական արշավի
պահանջները:

Անհրաժեշտ է ել ավելի արագ վերակառուցել, հեղափոխականո-
րեն, չպետք է վախենալ բեկումից:

Պետք է սրել դասազրքերի հարցը, կրթական հիմնարկների նոր

տիպերին համաձայն: Հետեւյալ պլենումում պետք է դնել մանկավարժական կադրերի պատրաստման մասին: Բեկումն ամենանվազ չափով վերաբերվել է մանկավարժական կադրերի վերապատրաստման, անցյալ տարի մենք ունեցել ենք հին տեմպերը և անգամ չենք կատարել այդ բնագավառում ժկիւ-ի դիրեկտիվները: Իսկ այժմ մանկավարժների վորակի հարցը մեզ մոտ այլ կերպ է դրված: Այստեղ անհրաժեշտ է ավելի շատ վճռական բեկում և այստեղ լուսաշատաւորները պարտավոր են կազմակերպել այնպիսի ուժեղ հարձակում և ճնշում, վորպիսին կադմակերպել են տնտեսավարները, վորպիսին կազմակերպել են արդյունաբերական միությունները արդյունաբերական և գյուղատնտեսական կադրերի պատրաստման գծով:

Յեզրակացություն՝ մեր միությունը, վորը պարտավոր է մասնակցել ասպարատի լավացման աշխատանքներին, նա չի կարողացել բավականաչափ կերպով ժողկրթության մարմինների յերեսները դարձնել դեպի կոլեկտիվացումը: Յեւ առաջարկում եմ, վորպեսզի հետեւյալ պլենումը նորից հարց դնի ժողկրթության կադրերի մասին նրա համար, վորպեսզի այն վորոշումների կապակցությամբ, վորը կընդունի մեր պլենումը, հետեւյալ պլենումում հնարավոր լինի ստուգել ժողլուսավորության մարմինների աշխատանքները:

Դիրեկտիվ մարմինները խնդիր են դրել ստուգման յենթարկել կադրերի պատրաստման գործը մարտական կերպով, դեկադներով (տասնորյաններով), հնգորյակներով, ոպերատիվ ստուգման, ռազմական ձեւով: Ուրիշ կերպ ել չի կարող: Յեթե այժմս կադրերի պատրաստման գործը հանդիսանում է շինարարության վճռական պրորիմներին մեկը, պարզ է, վոր այդ աշխատանքը պետք է կազմակերպել ռազմական ձեւով, պարզ է այդ աշխատանքների կատարումն ել պիտի ստուգվի ռազմական ձեւով:

ԿՈՒԼՏ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԸ—ԳՅՈՒՂԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՄԱՆ ԶԵՆՔԵՐՆ ԵՆ

Կուլտհիմնարկները պիտի դառնան գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման գեները: Կուլտհիմնարկների վերը պետք է աշխուժացման յենթարկել, վորպես դատակարգային պայքարի գեներ: Սրանում է կայանում գյուղի լուսաշատաւորների հիմնական խնդիրներից մեկը: Լուսաշատաւորը և խրճիթվարը խաղալու յեն վճռական դեր կուլտհիմնարկների աշխատանքների մեջ:

Յերբ մենք խոսում ենք ուսուցչի, խրճիթվարի, դրադարանապետի հասարակական աշխատանքների մասին, մենք նկատի ունենք ող-

տադործել վոչ միայն ուսուցչին մեն-մենակ, վորպես հասարակական աշխատողի, մենք անհրաժեշտ ենք համարում վորպեսզի ուսուցչի՛ր դուքս զա իր ամբողջ հիմնարկի և աշակերտության հետ, միացնելով իրենց շարքերի մեջ նաև ակտիվ գյուղացիներին և գյուղական ինտելեկտներին:

Գյուղում միության արտադրական աշխատանքներին պետք է մաքսիմալ ուշադրություն դարձվի: Պետք է իր բարձրության վրա դրվի նաև արտադրակ. լուսավորությունը, վորը իրավմամբ սկսում է ծավալվել և հատուկ տեղ բռնել միության կուլտուրակ. աշխատանքների սիստեմում: Այս գծով գյուղում պետք է կատարվի ամենից առաջ, չընդարձ միության կողմից յերեսներով դեպի արտադրությունը: Ընկերները մի չորք նամակների մեջ առաջադրում են խնդիրներ այն մասին, թի պրոցը պետք է դառնա կոլխոզի մի մասը, նա պետք է դառնա կոլխոզային գյուղացի: Յեւ կարծում եմ, վոր գյուղացի պետք է դառնա կոլխոզային միայն իր բովանդակությամբ, դպրոցը պետք է մաքսիմալ չափով իր աշխատանքները կապի կոլխոզաշխատանքների հետ: Միությունը իր աշխատանքներով այլ կերպ պետք է աջակցի: Բայց յեւ գտնում են վոչ ճիշտ դպրոցների հանձնումը կոլխոզներին: Դպրոցը և խրճիթ-ընթերցարանը սրանք, խորհրդների կուլտ շտաբներն են:

Յեղան այնպիսի արամադրություններ, վոր համատարած կոլեկտիվացման չընաններում խորհուրդները անելիք չունեն, վոր համատարածի չընաններում պետք է վերացնել խորհուրդները: Այդ տրամադրություններին տրված է կտրուկ հակահարված: Խորհուրդները պետք է ուժեղացնեն իրենց դեկավարող դերը կոլխոզինարարության գործում: Խորհուրդները պետք է ունենան իրենց բյուջեն, և դպրոցները և խրճիթ-ընթերցարանները պետք է մնան պրոլետարական պետության հիմնական դադավարական գեներինց մեկը: Գանի վոր գյուղում գյուլություն կունենան խորհուրդները և քանի վոր այդ խորհրդները կունենան բյուջե, դպրոցներն անկասկած պետք է ապրեն պետական կուլջեյով: Սա իհարկե վոչ մի կերպ չի բացատում, վոր դպրոցը անբյուջեյով: Սա իհարկե վոչ մի կերպ չի բացատում, վոր դպրոցը անհրաժեշտության դեպքում ոժանդակություն ստանա կոլխոզինց: Լուսավորության միասնական ֆինանսական պլանի մեջ արտբյուջետային միջոցները խաղում են շատ մեծ դեր: Ակներե և, վոր այդ արտաբյուջեային միջոցները պիտի ստացվեն և խոլխոզներինց: Միանգամայն ակներե և նաև այն, վոր կոլխոզխորհրդները պետք է ուժեղացնեն իրենց դերը դպրոցների դեկավարման և դպրոցական խորհրդների աշխատանքներում: Միանգամայն ակներե և նույնպես, վոր դպրո-

ցական աշխատավորը պետք է մնա վորպես Խորհրդային իշխանութ-
յան աշխատակից։ Դպրոցական աշխատավորի իրավունքները և պար-
տականությունները, պետք է ռեկլամենտացիայի յենթարկել որենադը-
րության կարգով, հավաքական պայմանադրերի կարգով, այնպիսի
կարգով, վորը տեղի ունի և այժմս։ Յես չեմ տեսնում վորեւ պատ-
ճառ այդ ուղղությամբ վերանայելու դոյություն ունեցող կանոնա-
դրությունը։ Յես չեմ տեսնում նաև վոչ մի պատճառ այն բանի հա-
մար, վորպեսզի վատթարացվի ուսուցչի իրավատնտեսական դրու-
թյունը։ Յես կարծում եմ, վոր Լենինի ավանդը՝ «հասցնել սւսուցչին
այնպիսի բարձրության, վորպիսի բարձրության վրա նա չի կանգնած
յեղել վոչ մի յերկրում», Լենինի այս լոգունդը մնում է ուղիղ և կո-
լեկտիվացման շրջանում և առավել ևս նա չի վերացվում համատա-
րածի շրջաններից։

Յես համոզված եմ, վոր առաջավոր կոլխոզնիկները այդ լոգուն-
դը կպաշտպանեն։ Մի քանի խոսք սովխոզներում տարվող կուլտաշ-
խատանքների մասին։ Ինձ թվում է, վոր այդ աշխատանքների թերա-
զնահատում կա։ Սովխոզները, մասնավորապես խոշորները, սովխոզ-
ներ-գիդանտները, ունեն կուլտաշխատանքների համար բարենպաստ
պայմաններ, վոր անհրաժեշտ է ոգտադործել։ Այնպիսի շրջաններում,
ինչպիսին է Միջին Վոլգան, Կադակտանը, Ուրալը, Ստորին Վոլգան,
վորտեղ կան ուժեղ սովխոզ-գիդանտներ, անհրաժեշտ է կոնկրետ
կերպով մշակել խոզերներ սովխոզներում տարվելիք կուլտ աշխա-
տանքների մասին։

ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԿՈԼԼԵԿՏԻՎԱՅՄԱՆ ՁԱԿԱՏՈՒՄ

Լուսաշխատավորը վորպես կոլտնտեսության կազմակերպիչ
և կառուցող

Լուսաշխատավորները պետք է լինեն կոլեկտիվացման գաղափա-
րի հրահրողները։ Այս դրությունը մեզ բոլորիս համար անվիճելի յի։
Արդյոք լուսաշխատավորը հանդիսանում է կոլեկտիվացման գաղա-
փարի հրահրողը. բոլոր մեր տեղեկությունները արագ թափով
հանում են և արտացոլում են յերեկվա որը։

Այդ տեղեկությունները ցույց են տալիս, վոր այդ մասնակցու-
թյունը չի ընդունել համապատասխան դարգացում և դա հանդիսա-
նում է ամենաթույլ բնագավառը գյուղական ուսուցչի հասարակա-
կան-քաղաքական աշխատանքների մեջ, թեև դրանց չարքում մենք

ունենք բազմաթիվ լուսաշխատավորների աշխատանքների գեղեցիկ
որինակներ կոլխոզային շինարարության ֆրոնտում։

Ինչո՞ւմ է կայանում այստեղ լուսաշխատավորի աշխատանքը։
Դա առաջին հերթին կոլխոզների կազմակերպման աշխատանքներն են,
մի շարք տեղերում այդ աշխատանքները տվել են լիովին դրական
արդյունքներ։

Աշխատանքի ձեւերը, լուսաշխատավորների ձեռներեցությունը և
ղեկավարությունը կոլխոզների կազմակերպման, չքավորության, կա-
նանց և միջակների համար կոլեկտիվացման մասին ժողովներ, գեկու-
ցումներ, և դրույցներ անցկացնելը, կոլխոզների կազմակերպչական
ձեւակերպում տալը, ըստ վորում այստեղ մասնակցելու յեն դպրոցնե-
րը, խրճիթ-ընթերցարանները և այլն։ Կան անհատ ուսուցչիներ, վո-
րոնք կազմակերպել են մի քանի կոլխոզներ։ Այս աշխատանքների մեջ
հատկապես ընդգծվում է դյուզյերիս դպրոցների գերը։ Լուսաշխա-
տավորների աշխատանքը կոլխոզների սպասարկման խնդրում հա-
մարանց բազմադան է։ Հաշվի յեն առնված այդ աշխատանքների հե-
տեվյալ տեսակները՝ կոլխոզների կանոնադրության մշակում, կոլ-
խոզների ղեկավար կազմի մեջ նախադահի, կամ վարչության անդամի
պարտականությունները ստանձնելը և այլն, ներքին կարգապահու-
թյան կանոնների մշակում, կոլխոզներում արտադրական խորհրդակ-
ցություններ անցկացնելը, հաշվապահության և հաշվետվության ձե-
վերի դրումը, անդրագիտության վերացում, կոլխոզնիկների համար
դասընթացների կազմակերպում, ադրոանդրագիտության վերացում,
լամբակների ղեկավարություն, դրույցներ անցկացնելը, մասսայական
ընթերցանության կազմակերպում, կարմիր անկյունների և դրադա-
բանների կազմակերպում, պատի թերթերի հրատարակում, նվիրված
կոլեկտիվացման (սա նկատվում է դլխավորապես Ստորին Վոլգա-
յում և Հյուսիսային Կովկասում), մանկապարտեզների և մանկահրա-
պարակների կազմակերպում և ուղիո-սարքավորման կազմակեր-
պում։

Արձանադրված են նաև այնպիսի աշխատանքներ, ինչպիսին են վո-
րոչ շրջանի կոլխոզային շինարարության ծրագրումը. որինակ՝ Վոլ-
սիի շրջանի Յ գյուղերում լուսաշխատավորները մշակել են ծրագիրը
և դրոնականում կիրառել համատարած կոլեկտիվացման անցնելը։
Լուսաշխատավորների վո՞ր մասն է մասնակցում այդ աշխատանքնե-
րին։ Մոտավորապես մեկ յերրորդը, ըստ Համլուսաշի Կենսկոմի
մասնակի հետադոտման։ Վերջին ժամանակներս յերեկվան են յեկել

այնպիսի շրջաններ, վորտեղ ուսուցչութիւնը ամբողջովին մասնակցութիւն է ունեցել կողեկտիվացմանը: Մեր տվյալները ապացուցում են, վոր վորպես կանոն կոմունիստ-լուսաշխատավորների տոկոսը—վոր մասնակցել են կոլխոզինարարութեան, պակաս է քան կոմսոմոլների տոկոսը: Տոկոսային համեմատութեամբ կոմսոմոլները շատ են մասնակցում քան անկուսակցականները: Յեւ թույլ եմ տալիս ինձ մըտածելու, վոր այդ տվյալները չեն կարող լինել բնորոշող, վորովհետեւ այդ հետազոտումները համեմատաբար մասնակի բնույթ են կրել և տարածվել են միայն վորք գրուպաների վրա: Կանայք տղամարդկանցից յետ չեն մնում: Շատերին թվում է, վոր գլուղատնտեսութիւնը, կոլխոզինարարութիւնը տղամարդու գործ է, բայց տղայները ապացուցում են, վոր մի քանի դեպքերում կանայք ավելի առաջ են գնացել: Ինչ է արգելք հանդիսանում լուսաշխատավորներին մտնելու կոլխոզ: Այստեղ միայն, միութենական մարմինների թույլ դեկավարութիւնն է, այլ և այն, վոր տեղերում կանոնավորված է և պարզ չէ կոլխոզ մտնող լուսաշխատավորների պարտականութիւնների և իրավունքների հարցը.

ԿՈԼԽՈԶՆԻԿ ՈՒՍՈՒՑԶԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Շատ հաճախ միեւնույն շրջանում կոլխոզները դանդաղ են միանալ տարբեր պայմաններ են դնում կոլխոզ ընդունվելու ինդիկ նկատմամբ, հաճախակի վերցնելով չափից ավել մեծ տոկոս ուսուցչի աշխատավարձից: Այդ տոկոսը յերբեմն հասնում է մինչև ուսուցչի աշխատավարձի կեսին, կամ յերբեմն կուլ է տալիս ուսուցչի ամբողջ աշխատավարձը: Կոլխոզի անդամութեան հարցը պարզ չէ, մեկ ուսուցչից գրում է «պատահում ես ընկերներին և նրանք հարցնում են—«Դու դուրսը ձգում ես»—պատասխանում եմ—վոչ: «Ինչու դու կոլխոզում ես, չէ վոր կոլխոզնիկը չի կարող մնալ միութեան անդամ և կնշանակի չի ել կարող լինել ուսուցչից»: Շատ դեպքերում կոլխոզ ընդունվելու հանգամանքը ծանր կերպով է անդարդարձել ուսուցչի ներքին իրավական և տնտեսական դրութեան վրա, արձակուրդների և այլ վերաբերյալ, վորք խանդարում է ուսուցչին պատրաստվել աշխատանքների համար: Խանդարում է նրա վորակի բարձրացմանը և դպրոցի արտադրողականութեան աշխատանքներին: Յեղել են այնպիսի դեպքեր, յերբ աշխատանքի ժամանակ պահանջել են, վոր ուսուցչի ընդհատի պարապմունքները և գնա ծառերի կոճղերը հանի (Մոսկվայի շրջանում): Յեղել են և այն—

պիսի դեպքեր կոլխոզներում, յերբ պահանջել են ուսուցչուհուց, վոր նա թողնի պարապմունքները դպրոցում և գնա կովերի աղբը մաքրի: Պենումը պետք է մտնի այդ հարցերի մեջ վորոշակի պարզութեան:

Ինձ պարզ է այն դրութիւնը, վոր ուսուցչի ներքին, վորոնք ունեն չնչապատկան հող 100 տոկոսով պիտի մտնեն կոլխոզներ: Սա ՀԱՄԿԽ-ի վորոշումն է բոլոր միութեանների անդամների վերաբերյալ, վորոնք ունեն չնչապատկան հող: Ինձ համար պարզ է նաև այն, վոր լուսաշխատավորները 100 տոկոսով պետք է մասնակցեն կոլխոզների կուլտուրական և ագրիկուլտուր աշխատանքներին, բայց ուսուցչի կոլխոզնիկ լինելու հարցը, վորը չունի չնչապատկան հող, պետք է վերանայել լրացուցիչ կերպով: Միտեսաակ չեն մոտենում միութենական մարմինները և կոլխոզնիկներն ուսուցչի կոլխոզներում կատարելիք Ֆիզիկական աշխատանքներին—վորպեսզի պարզել ուսուցչի պարտականութիւնները կոլխոզներում, պետք է պարզել կոլխոզները աշխատանքի կազմակերպման հիմնական սկզբունքները: Խոսելով կոլխոզներում աշխատանքի կազմակերպման մասին, մենք հետանկարում նկատի չունենք, բոլորովին մեռած գլուղացիական համայնքների նման մի բան, մենք դիմ ենք վերցնում սոցիալիստական Փարբիկայի աշխատանքների սոցիալիստական կազմակերպումը, աշխատանքի բաշխման հետ, ըստ մասնագիտական, գործի պատասխանատվութեան, վորակավորման և այլի հետ: Յեւ, չդիտեմ այնպիսի որինակ, վոր մի վորեւէ Փարբիկայի բանվորներ պահանջեին, թե ուսուցչի միայն այն ժամանակ կարող է սովորեցնել մեր յերկեսաներին, յեթե նա ավելի Փարբիկայի կամ գործարանի բակը և կամ կանգնի դադդահի մոտ: Այդպիսի ձայն առաջավոր արդյունաբերական բանվորներից մենք չենք լսել: Յեւ հասկանում եմ և գիտեմ, վոր մանր, դաճաճային կոլխոզներում, վորոնք մասին խոսում են ընկերները, Լենինդրադները, այն տեղերում չեն կարող առաջ չգալ հովասարեցման տրամադրութիւններ. միանգամայն բացարտելի յե և կարծեմ բնական է, վոր այդ դաճաճային կոլխոզներն առաջադրում են պահանջներ այն մասին, վոր կոլխոզային շինարարութեանը մասնակցում են միայն նրանք, վորոնք իրենք անձամբ վարում են կոլխոզի հողերը և խնամում կովին, բայց մենք պաշտպան չենք և կողմնակից չենք դաճաճ կոլխոզներին: Մենք բռնում ենք դաճաճ կոլխոզի ճամբից գեպի խոշոր կոլխոզը՝ շրջանային մասշտաբով և ավելի մեծ: Այդ խոշոր կոլխոզում կլինի և չի կարող չլինել աշխատանքի բաշխում, այդ խոշոր կոլխոզին հարկավոր չէ ուսուցչի կամ խրճիթվարի լրացուցիչ սեվ աշխատանքը, ընդհակառակը մեքենաները կազմատեն ավելորդ աշխատողներ: Խոշոր կոլխոզի համար կպահանջվի ագրոտեխնիկ, դաշտա-

վար, անասնաբուծ, աղբիւս, բժշկ, կուլտաշխատավոր, խոշոր կտր-
խող բարձր կոնստրուկտի ուսուցչի աշխատանքը, կոլխոզնիկի յերեխայի
ճիշտ դաստիարակութիւնն սովորին: Յետ կարծում եմ, վոր խոշոր կու-
լտոյներում միանգամայն կվերանա այն անուշադիր վերաբերմունքը դե-
պի ուսուցչուհու աշխատանքը, նաեւ այն վերաբերմունքը, յերբ ուսուց-
չուհուն հարկադրում են ձգելու դպրոցում աշխատանքները և գնալու
կովերը խնամելու:

Բայց նշանակում է ալ, վոր ուսուցչիչը պետք է խուսա տա ֆիզի-
կական աշխատանքից: Յետ կարծում եմ, վոր վոչ: Յեւ մենք վորքան
շատ առաջադիմութիւն ունենանք դպրոցի աղբոնոմիդացիայի և պոլի-
տեխնիկացիայի գործում, վորքան մենք արագ և հաջող կերպով կարո-
ղանանք ջնջել մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքների միջի տարբե-
րութիւնը, այնքան լավ կլինի: Յեթե դպրոցի ուսուցչիչը, վոր աշխա-
տում է կոլխոզի սահմանում, աշակերտներին գլխավորելով դուրս գա
կոլխոզի դաշտը, դա շատ լավ կլինի: Մեզ հարկավոր է այնպիսի ուսու-
ցիչ, վորը դպրոցի գործնական աշխատանքներով կարողանա ոգնել
վերացնելու մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքների սահմանները: Սպի-
տակաձեռք ուսուցչիչը կոլխոզներին հարկավոր է: Բայց կլինե՞ր միա-
ժամանակ վոչ նպատակահարմար, հանցագործութիւն, կադրերի բա-
ցակայութեան ժամանակ ուսուցչին կոլխոզում ոգտագործել վորպէս սե-
վադործ ուժ: Կրկնում եմ, կադրերի հսկայական պակասութեան ժո-
մանակ, յերբ կոլխոզներում կուլտ աշխատանքների մասին վոչինչ չի
արված, յետ բոլորովին կողմնակից չեմ այնպիսի նեղ ինտելիգենտու-
թեան, յերբ մարդը վախում է ասելու, սո՛ւր, բայց ճիշտ խոսք: Յետ չզի-
տեմ ինչու միութենական կազմակերպութիւնը պիտի հրաժարվի հե-
տամնաց գյուղացու նախապաշարունակների դեմ պայքարելուց: Ինչու նա
վորպէս լավ ուսուցչի իրավունքները և աշխատանքները կոլխոզներում,
յերակեստ պիտի ունենա հետամնաց գյուղացու հասկացողութիւնը և վոչ
առաջավոր գյուղացու: Յետ կարծում եմ, վոր մենք ամեն մի նախա-
պաշարման պիտի տանք արժանի հակահարմար:

Այն լոգունդը, վորպէսզի ուսուցչին զնեւ ցանկալի բարձրութեան
վրա, այդ լոգունդը չի վերանում և յետ համոզված եմ, վոր կոլխոզ-
չարժման ղեկավարող կազմակերպութիւնները մեզ կողմէն կիրառելու
լենինյան սովանդները ժողովրդական ուսուցչի մասին սոված: Մեղա-
նում դպրոցը պետական է, խորհրդային: Ուսուցչի գրութիւնը դպրո-
ցում կանոնավորվում է աշխատանքային օրենսդրութեամբ: Յետ հա-
կառակ եմ, վոր վորոշում ընդունվի աշխատանքային կողմէն փոփո-
խելու ուսուցչութեան նկատմամբ: Յետ կողմնակից եմ վորպէսզի մեր

տեղկոմներն ակտիւ կերպով մասնակցեն ուսուցչիչների աշխատանքնե-
րը նպատակահարմար ձևով դասավորելուն, վոր տեղկոմները, կոլխոզ-
ների վարչութիւնների հետ մշակեն ծրագիր, ինչ է անհրաժեշտ անել
և ինչպէս անել—վոր կոլխոզի աշխատանքներում ուսուցչիչը ստանա
տեղկոմից ոժանդակութիւն: Պենումում, յերեւի պիտի ստեղծել հա-
տուկ հանձնաժողով կոլխոզիկներին, Լուստովկոմների և Լուսաշխի
կենտկոմի աշխատակիցների, կոլխոզնիկ լուսաշխատավորների մասնակ-
ցութեամբ, վորն ուշադիր կերպով կնայի և կքննի հարցն այն մասին,
թե այժմ ինչ ոգնութիւն է հարկավոր տալ կոլխոզներին, ուսուցչիչ-
ների, խրճիթիւրների, դրադարանապետների և մյուս լուսաշխատա-
ւորների կողմից: Հանձնաժողովը մշակելու յե կոնկրետ ցուցմունքներ
այդ բնագավառում և միաժամանակ նայելու յե ուսուցչիչների իրավա-
տնտեսական դրութեան հարցերը կոլխոզներում, հաշվի առնելով և
ճշգրտելով տեղերի պրակտիկան: Մենք պետք է հիշենք, վոր ուսուց-
չութեան տնտեսական և կուլտուր կենցաղային կարիքների սպասար-
կումը, միութենական ամենակարեւոր խնդիրներից մեկն է, յետ կար-
ծում եմ, վոր մենք պլենումի անունից պետք է մօրելիկացիայի յենթա-
կենք մեր ամբողջ լուսաշխատավորների 800 հազարանոց բանակը կու-
լտոյներում աշխատանք տանելու համար: Յետ կարծում եմ, վոր պե-
նումը կարող է հանձնարարել այդ հանձնաժողովներին մշակելու պայ-
մանագրի նախագիծ կոլխոզիկներին հետ—կոլխոզներում տարվելիք
լուսաշխատավորների աշխատանքների մասին, վորպիսին կնքված է
միութեան կենտկոմի և Գյուղատնտեսութեան կենտկոմի հետ, վոր-
պէսզի լուսաշխատավորների աշխատանքները ուղղորդակցի յեն-
թարկի, վորպէսզի իսկապէս մեր լուսաշխատավորներին ամբողջ բա-
նակը կարողանա ավելի նպատակահարմար ձևով ոգտագործվել և վոր-
քան հնարավոր է մեծ եֆեկտով:

ԻՐԱԳՈՐԾԵՆՔ «ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ԿՈՒՆԵՍԻՎԱՅՄԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ՝ ՀԱՄԱՏԱՐԱԾ ԳՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ» ԳԱՐՁՆԵԼՈՒ ԼՈՁՈՒՆԳԸ

Մի շարք կազմակերպութիւններ «Համատարած կուլեկտիվացման
շրջանները՝ համատարած գրագիտութեան շրջաններ» լոգունդն են ըն-
դունել: Այդ լոգունդը պիտի պաշտպանի: Յետ առաջարկում եմ այդ
լոգունդը դարձնել մեր ամբողջ միութեան լոգունդը, վորպէսզի մեր ամ-
բողջ բանակը սվինամարտի հանենք անգրագիտութեան վերացման հա-
մար: Միութեանը պետք է ձեռք առնի բոլոր տեսակի միջոցները, վոր-

առաջ լայնածավալ ասպարեզ միութեան աշխատանքների համար:

Կենտրոնական Կոմիտեն նկատելու ունի և մոբիլիզացիայի յե յենթադասի 150 դիտական աշխատավորներ դարձնանացանի կամպանիայի համար: Այդ թիվը համարվեց անբավարար և արդեն հասցվել և մինչև 750 աշխատավորների: Պլենումն այդ թիվը մի անգամ ել կատուզի և դուցե կտա իր թիվը: Գյուղի համար գիտական աշխատավորների համամիութենական առաջին մոբիլիզացիան և սա:

Այս քաղաքից գյուղ մեկնող բրիգադները: Մենք պետք է հարց դնենք այն մասին, վոր քաղաքը գյուղին տա սիստեմատիկ և վոչ կամպանիոն բնույթ կրող ոգնություն: Այստեղ միայն մոբիլիզացիայով և բրիգադներով չի կարելի սահմանափակվել: Այստեղ պետք է դեր խաղան նաև գյուղի կազմակերպությունների աշխատանքների վերակառուցումը: Պետք է աշխատանքները կարգավորել մյուս կազմակերպությունների հետ և պետք է փոխել գյուղական միութենական մարմինների կառուցվածքը:

Քաղաքի կազմակերպությունները պետք է իրենց առաջ դնեն խնդիր այն մասին, թե ինչպես ապահովել գյուղում պրոլետարիատի խնդիրների կիրառումը կուլտ. հիմնարկների վոլջ սիստեմի մեջ, վորպեսզի հնարավոր լինի կուլտ. հիմնարկների աշխատանքները յերեսով դարձնել դեպի կոլեկտիվացումը:

Միութեան խնդիրն է, իր տոկոսն մասնակցությունում և ոգնությունում ապահովել կուլտ հիմնարկների շրջադարձը այդ աշխատանքների մեջ: Յեվ, հավանորեն, տեղկոմների աշխատանքների մեջ, արտադրական հանձնաժողովների աշխատանքներում և սոցիալիստական մրցման պայմանագրերում պետք է մտցնել կետեր այն մասին, թե ինչպես կուլտհիմնարկները յերեսներով պիտի դառնան դեպի կոլեկտիվացումը:

Հարկավոր է ստեղծել կենդանի թիվեր քաղաքի կուլտհիմնարկներին, գյուղի դպրոցի և իրճիթ-ընթերցարանի միջև: Այստեղ դեր ունեն խաղալու պիտներները, դպրոցական բրիգադաները, քաղաքի թանգարանները, Լուսաշխի տները և այլն: Ահա մի քանի դժեր, վորոնցով շրջադարձ պիտի կատարել դեպի կոլեկտիվացումը: Գյուղական կազմակերպությունների ուղադրություն կենտրոնում դրված էլիտի լինի կոլխոզ և սովխոզ շինարարությունը: Սովխոզներ, տրակտորային կայանները, խոշոր կոլխոզները, ագրիկուլտուրաների այս նոր կենտրոնները՝ դառնալու յեն կուլտուրաների կենտոններ:

Այս տեսանկյունից անմիջապես պիտի վերանայել միութենական

ցանցը, վերանայել տեղկոմների դասավորումը: Այդ աշխատանքները կատարել արագ թափով, վերջացնելով մինչև դարձանացանը:

Գյուղական տեղկոմների ուղադրությունը պետք է ուժեղացվի տեղի կոլխոզ շինարարության պրոբլեմների վրա: Այստեղ յեն կուլտի համառոտակի թվել հիմնական պրոբլեմները: Այս խնդրում յեն նրկատի ունեմ կոլխոզային աշխատանքների ծրագրում և դպրոցի ու իրճիթ-ընթերցարանի աշխատանքը, կուլտհիմնարկների ու լուսաշխատավորի պայքարը կոլխոզների բարձր ձևերի, հանրայնացած տնտեսությունների համար և տրակտորա-մեքենայական կայանների համար, գիդանտ կոլխոզներ կառուցելու համար:

Յեն գիտեմ, վոր շատ արդյունաբերական կենտրոններում բանվորները սահմանել են անմիջական կապ տրակտորա-մեքենայական կայանների հետ: Այստեղ մեր միութեան և արդյունաբերական առաջավոր բանվորների միջև պետք է ստեղծել կոնտակտ:

ՏԵՂԿՈՄՆԵՐԻՆ ՀԱՎԱՍԱՐԵՑՆԵԼ ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆԻՆ

Այնուհետև առաջ է դալիս կուլտ հիմնարկների դասակարգային ուղղություն և վորոշություն խնդիրները, կոլխոզների ներսում առավոդ դասակարգային պայքարը, չքավորական խմբակների մեջ տարվելիք աշխատանքները և նրանց կազմակերպումը, գյուղական դպրոցների կազմակերպումը ավելի բարձր արտադրական խոշոր կոլխոզների և սովխոզների բաղայի վրա: Աշխատանքի հետադրուման պրոբլեմը կոլխոզներում, աշխատանքի կազմակերպման նմանցումը խոշոր սոցիալիստական գործարանների և ֆաբրիկների ձևերին, աշխատանքի կազմակերպման կոմունիստական ձևերը և գյուղական «հավասարեցման» տրամադրությունների դեմ մղվելիք պայքարը: Մենք պետք է ավելի ուժեղացնենք մեր աշխատանքը լուսաշխատավորի իդեոլոգիական, ագրոտեխնիկական և մանկավարժական գինման վերաբերյալ: Լուսաշխատավորները պետք է մասնակցություն ցույց տան բոլոր հիմնարկներին, լրագրերին, միութենական վոլջ մամուլին: Այդ գինմանը ոգնելու համար մենք կազմակերպել ենք ռադիո լրագիր «կուլտուրական ֆրոնտում»: Ուսուցչություն գինմանը պիտի ոգնեն մանկավարժ-մարքսիստների միությունը, «ԲՈՒՀ»-երի և «Վտուզ»-երի գիտական կազմակերպությունները:

Պետք է վերակառուցել միութեան կուլտ աշխատանքների սիստեման: Կոլխոզային դասընթացները, մասսայական եքսկուրսիաները դեպի օրինակելի կոլխոզները և սովխոզները, ինտերնացիոնալ դաս-

միններէ համար մնում են վորպէս վճռական նշանակութիւն ունեցող Ֆակտորներ: Կատարելով այդ, զինելով լուսաշխատավորներին, մենք աջակցում ենք իրադրծելու ժամանակակից դարաշրջանի սոցիալիստական մեծ խնդիրը: Այս աշխատանքում մեզ կողմեն՝ կուսակցութիւնը, բանվոր դասակարգը, կոլխոզային ակտիվը:

Պետք է լուսաշխատավորին դնել շտեմպած բարձրութեան վրա, վորպէսզի նա կարողանա իր ամբողջ մասնաշաղկապով ակտիվ մասնակցի սոցիալիստական հասարակութեան վերակառուցմանը:

ԴԱՌՆԱԼ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԲԱՅՆ

Մեր ինֆորմացիայի վորակը և բնույթը մենք արդեն հնարաւորութիւն ունեցանք դրսեւորելու: Նա ֆլյուսաձև արտացոլում է մեր աշխատանքների «յերեկվան սրը»: Լավացնելով ինֆորմացիան, մենք ամբարցրինք կենդանի կապը տեղերի հետ, միաժամանակ ինֆորմացիայի բացերը մենք պետք է լրացնենք Կենտկոմի պլենումում, վերահսկող «տեղերը» ներկայացված են: Համլուսաշխի պլենումի առաջնահարգ խնդիրներից մեկն է, տեղերի կենդանի և կոնկրետ վորքը ընդհանրացնել, քննադատորեն ուսումնասիրել այն և բոլոր տվյալները հիման վրա մշակել սկզբունքային կարգի հրահանգներ մեր ամբողջ միութեան համար:

Իայց միանգամայն ակներև և ճիշտ է այն, վոր մեր միութեան Կենտկոմի կողմից լուսաշխատավորների ղեկավարութեան մեջ բացակայել է դիֆերենցիալ ղեկավարութիւնը այնքան կարեւոր խնդիրների բնագավառում, ինչպիսին են՝ անտառաշինանշութերի, անասնապահների, սեզոնիկների մեջ տարվելիք աշխատանքների և այլնի վերաբերյալ, վորպիսի բացը, արհմիութենական աշխատանքների նոր պայմաններում, պետք է վերացնել, վորի համեմատ պետք է և վերակառուցել ղեկավարող միութենական մարմինների աշխատանքների սիստեման: Այս յերկու նախնական դիտողութիւններից հետո, յես կանգ կառնեմ չորս խնդիրների վրա:

1. Հիմնական մասնաշաղկապի մասին, վորը պետք է անցկացնի մեր միութիւնը:
2. «Յերեսով դեպի արտադրութիւն» լոզունգի մասին:
3. Կոլխոզիկի սուսուցչի մասին և
4. Ուսուցչի և լուսաշխատավորի գերի և անելիքների, նրա դրութեան և վկ (բ) ներկա չըջանի քաղաքականութեան չըջուգարձի մասին:

ԼՈՒՍԱՇԽԱՏԱՎՈՐԻՆ ԶԻՆԵԼ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇՐՋԱԴԱՐՁԸ ԸՄԲՈՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ներկա ժամանակաշրջանում, յերբ կուսակցութիւնը, յերկրում կատարվող դասակարգային առաջընթացի հետեւանքով իր քաղաքականութեան մեջ չըջադարձ է կատարում, այդ չըջադարձը կատարելու համար, պետք է միութեան բոլոր անդամներին զինել այդ հասկացողութեամբ:

Զեկուցման և մտքերի փոխա նակութեան մեջ մենք արդեն չուսուցիցինք չըջադարձային ժամանակաշրջանի հատկանիշները: Զեկուցիւ տեղական հատվածը նվիրված էր առանձին ուսյոններին և այդ տեղերից յերւթ ունեցան ընկերները: Ամեն մեկին պարզ է, վոր այսօրվա ամենահրատապ խնդիրը հանդիսանում է կազմակերպված սոցիալիստական արշավի ուղիով, ծավալել խորհանդեսային և կոլտնտեսային շինարարութիւնը, հասցնել այն ավելի բարձր աստիճանի, և կուլակութիւնը վոչնչացնելու վորպէս դասակարգ: Ընդվորում չըջադարձ կատարել քաղաքականութեան մեջ չի նշանակում «մարում», այլ դասակարգային պայքարի վճռական սրումն է նշանակում: Միման նման փաստեր բացահայտ կերպով յերեւան յեկան հացամթերման կամպանիայի ժամանակ և իրենց մեջ պարունակում էին շահագործման անհանդուրժելիութեան բոլոր դժերը: Կուլակութիւնը, Մոսկվայի տակ, հոչոտեց բարոակութեանը, նա Միջին Վոլգայում թունավորել է գյուղական ջրհորները և այլն և այլն:

Հետեւաբար, լուսաշխատավորներին հարկավոր է գիտենալ, թե հետագայում ինչպէս կգարգանա դասակարգային պայքարը: Ըստ նրա տենդենցի, համանորեն նա պիտի ավելի սրվի: Վորպէսզի լուսաշխատավորները կարողանան ոգնել կոմկուսակցութեանը կատարելու նախատեսված չըջադարձը, պետք է հասկանալ, վոր դժվարին պայմաններում է հարկավոր աշխատել և խտացնել միութեան շարքերը: Կուսակցութիւնը հերթ է սահմանում յերեք դարնանացանի կամպանիայի ընթացքում համատարած կոլեկտիվացման յենթարկել գյուղատնտեսութեան հիմնական չըջանները, վորոնցից առաջինը հաշվում է ընթացիկ դարնանացանը: Ընթացիկ դարնանացանը դատնալու յե լուսաշխատավորների և նրանց արհմարմինների աշխատանքների վերահասուցման գլխավոր ստուգումն, յերբ լուսաշխատավորները կազմակերպված սոցիալիստական արշավի կոիվների մեջ, կմարտնչեն կուլակութեանը վորպէս դասակարգ վոչնչացնելու լոզունգի տակ: Յեվ մենք վոչ թե տեղեկութիւնների, վոչ թե գեկուցումների և վոչ

ել կարենեսներում չէ, վոր պիտի տանք լուսաշխատափսրների և նրանց միության քաղաքական և դործնական աշխատանքների հանրագումարը: Մենք հանրագումարը կտանք դասակարգային հակառակորդի կրակի տակ: Այս քաղաքական լուրջ ստուգումն կգրոսիվորի մեր կուլտ բանակայինների դադափարական, հասարակա-կուլտուրական և ագրիկուլտուր ռադիոնալության մակարգակը: Յեա ընդգծում եմ, վորպես անհրաժեշտություն, ՎԿՊ (Բ) ղեկավարության ներքո բոլոր պրոլետարական ուժերի կոնսոլիդի խնդիրը: Կուսակցության ղեկավարությունը հանդիսանում է այն անհրաժեշտ պայմանը, վորի առկայության դեպքում և միությունը և լուսաշխատավորները կվերակառուցվեն ամենակարճ ժամանակամիջոցում անսահման մեծ եֆեկտով:

Ինչպես մեր ուժերը մենք համաձայնեցնենք արդյունաբերական պրոլետարիատի հետ և ինչպես ուժեղացնենք նրա ղեկավարող դերը:

Համաձայնեցնել կարելի չէ և առաջին հերթին պետք է ստեղծել կապ քսանը հինգ հազար բանվորության հետ, վորոնք ուղարկվում են կոլխոզներում աշխատելու. յերկրորդ ստեղծել նման կապ նոր ագրոտեխնիկական պրոլետարական ինտելիգենցիայի հետ, վորոնց մասին դադափար չի ունեցել մինչ հեղափոխական Ռուսաստանը (տրակտորիստներ, մեքենավարներ և այլն) ապա ամբացնել յեղած կապը բառակների միության հետ, հենվել գյուղում արդյունաբերական ձեռնարկումների վրա, ապահովել քաղաքի մաքսիմալ ոժանդակությունը գյուղին և վերջապես, խորհանտեսությունները և խոշոր կոլտնտեսությունները դարձնել մեր միութենական աշխատանքների ամուր բազա:

Կուսակցության կողմից ստաջադրված խնդիրների լույսի տակ, այսպիսով մենք կավարտենք աշխատանքների վերակառուցումը մեր քաղաքական լուրջ քննության նախորդակին: Լուսաշխատավորները պետք է լինեն կուլտուրական և ագրիկուլտուր ձեռնարկումների ինիցիատորները, այդպես է հայտարարում Համկենտկոմը (Բ):

Իսկ ի՞նչ է նշանակում լինել ինիցիատոր: Դա նշանակում է առաջին հերթին լինել կազմակերպող, վորովհետև ձեռներեցությունը պետք է կարողանալ կազմակերպչորեն ձեվակերպել: Պետք է կարողանալ նաև ռեալիզացիայի յենթարկել նրան: Մյուս բոլոր պարագաներում, ձեռներեցությունը կարող է ցամաքել, ծածկվել, վորպես վոչ կենսունակ, վոչ գործածական: Այստեղից անպայման ճիշտ է այն միտքը, վոր մեր ձեռներեցության ռեալիզացիայի ժամանակ, մեզ անհրաժեշտ է ընդհուպ ուղղություն վերցնել բատրակա-կոլխոզային ակտիվի ստեղծագործ կամքը:

Իրավացի չէ, իհարկե, կոմսոմոլի Կենտկոմի ներկայացուցիչը, վորը ասում է, գործնական աշխատանքներում ուղղություն վերցնել կոմսոմոլից, տանել նրանց հետ կուլտուր քաղաքական աշխատանքներ: Միությունը պետք է մասնավորապես իր ուղադրությունը կենտրոնացնի լուսաշխատավորների մեջ կատարվող քաղաքական շերտավորման պրոլետարիատավորների մեջ կատարվող քաղաքական պայքարի հատուկ ցեաների վրա, վորը մեր յերկրում դասակարգային պայքարի հատուկ ձեվով, անդրադառնում է միության վրա և դնում է միության վրա իր վոլջ լաշնությամբ ինքնագոման լոյունդը: Բայց յեթե միութենական կազմակերպություններում չկա վորոշակի հասկացողություն մանյովրի մասին, վորը նա պիտի անցկացնի, յեթե նա թույլ է լուծում քաղամասին, վորը նա պիտի անցկացնի, յեթե նա իր աշխատանքները չի լցնում քաղաքական խնդիրները, յեթե նա իր աշխատանքները չի լցնում քաղաքական լոյանդակությամբ, նրա համար ինքնագոման լոյունդը անիրագործելի չէ:

Պիտի հիշենք, վոր պրոլետարական հասարակայնության ճնշմամբ և կուսակցության ղեկավարության տակ, մենք կանչված ենք ոժանդակելու, վոր նախադժված չըջադարձը կատարվի մեր քաղաքականության մեջ: Ահա սրա մեջ է այժմ կայանում մեր առաջնակարգ պարտականությունը:

«ՅԵՐԵՍՈՎ ԴԵՊԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ»

Լուսաշխատավորները սոցիալիստական արշավը ամենից առաջ պետք է սկսեն իրենց արտադրական բազայի վրա, այսինքն դպրոցական, իրճիթ-ընթերցարանի և մյուս կուլտուր-լուսավորական նարկների աշխատանքների վրա, մասնակից դարձնելով բանվորներին, բատրակ-չքավորներին և կոլխոզային ակտիվին:

Մեր կուլտուր լուսավորական հիմնարկները հանդիսանում են կոմունիստական դաստիարակության և պրոպագանդայի պետական գեներալներ: Այժմ, կոլխոզարժման պրոլետարական ղեկավարության ամբողջական հետ, կուլտ-հիմնարկների դերը ամեն կերպ պետք է չեւտել և ուժեղացնել:

Այժմ, քան յերբեք պետք է սուր կերպով դրվի, վոր կոմունիստական դաստիարակության և պրոպագանդայի գեները չժանդոտվեն, այլ լինեն լավ սրված: Յեվ պետք է կարուկ, քան յերբեք, լուսաշխատավորների աշխատանքները թեքել դեպի նոր խնդիրները «յերեսով դեպի արտադրություն» լոյունդը:

Որերս լրացավ 1-ին համամիութենական ուսուցչական համագումարի հնգամյակը: Համագումարում կնքվեց պայմանագիր մեր միութ-

թխան և կոմսոմոլի միջև: Շատ վաղ չէ, վոր յետ նախում էյի այդ հո-
մագումարի բանաձևերից մեկը—ուսուցչութեան և կոմսոմոլի ուղիս-
տակցութեան մասին:

Սրա մեջ կա ուղիղ ձեւակերպում— «խորհրդային յերկրում դըպ-
րոցը հանդիսանում է նոր աճող սերնդի կոմունիստական վերամշակման
և դաստիարակութեան պետական կարեւորագույն զենքը»:

Յեւ ընդգծում է, վոր՝

«Նոր սերունդը իր հասարակական դաստիարակութիւնը ստանում
է մոչ միայն դպրոցում, այլ և անմիջականորեն մասնակցելով հասա-
րակական կյանքի բազմազան բնագավառներին, ընդլորում, այդ աշ-
խատանքների գործնականը, վորը կազմակերպւում է կոմսոմոլի և պիո-
ներ կազմակերպութիւնների կողմից, հանդիսանում է նոր սերնդին
կոմունիզմի վրդով վերամշակելու պրոցեսի անհրաժեշտ մասը»:

Բանաձևի մեջ մանրամասնված է կոմսոմոլի և ուսուցչութեան աշխա-
տանքը, նրանց համար վորոշւում է փոխադարձ ղեկավարութեան բո-
լիզորը և վերջապես տալում է «կազմակերպելով միասնական աշխա-
տանք ընկերական աշխատակցութեան և համաձայնութեան հիմունքնե-
րով, ուսուցչութիւնը և կոմսոմոլը ամեն միջոց պետք է ձեռնարկեն,
վոր աշխատանքի մեջ ժամանակի կորուստ, անարտադրողականութիւն
չլինի, չլինի նաև աննպատակ բեռնվածութիւն», ինչպես ուսուցչի,
նույնպես կոմսոմոլի և պիոների, վորին հասնել հնարավոր է ավելի
պրանաչափ, սխառմատիկ, մտածված «միասնական աշխատանքով»:

Անցկացրած բանաձևը չէլտել է դպրոցի, խրճիթ—ընթերցարանի և
բոլոր կուլտուրական հիմնարկների դերը յերիտասարդութեան կոմու-
նիստական դաստիարակութեան գործում: Իրավացի յեն այն բնկերները,
վորոնք Համլուսաչի կենտկոմի պլենումում նորից և նորից ձայն են
բարձրացնում միութեան համար հատուկ անհրաժեշտութիւն ներկա-
յացող արտադրական աշխատանքների մասին, կուլակութեան վերա-
ցումն վորպես դասակարգ, սովխոզ շինարարութեան և կոլխոզային
շարժման փայլուն հաջողութիւնների ժամանակ:

Թող գիտութեան և պրոպագանդայի զենքը, վորպես դասակարգային
պայքարի զենք չթանգուտի: Բայց և այնպես ամեն մի զենք, ամեն դա-
րում չի պահում իր պետքականութիւնը, որինակ՝ հին ձևի հրացան-
ները իրենց տեղը գիջեցին ամսոմատ զնդացիներին և զինեթային
թնդանոթներին:

Դարաշրջանները իրենց բնույթի համեմատ փոփոխում են նաև ժո-
ղովրդական լուսավորութեան սխառման: Այդպես էլ ԽՍՀՄ-ը ֆրան-

սիական մեծ հեղափոխութեան որինակով, վորը փակեց հնադարյան
համայնարանները նրա համար, վորպեսզի նոր ծագող դասակարգը—
բուրժուազիան կարողանա ստեղծել իրեն համար արդյունաբերութեան,
տնտեսական և սոյլիտեինիկական դպրոցներ: Մեր յերկրի բանվոր դա-
սակարգը, վորը բացել է իր դոյութեան ստեղծագործ դարաշրջանը և
բռնել է դյուղատնտեսութեան համայնացման ուղին, վորոնում և պա-
հանջում է ժողովրդական լուսավորութեան սխառմի մեջ արմատական
բեկումն, մինչև իսկ այն սխառմի մեջ, վորը ինքն է ստեղծել, բայց
առանց լիակատար հաշվի առնելով լայն ինդուստրացման և դյուղատն-
տեսութեան համայնացրած սեկտորի շահերը: Բեկման և շրջադարձի
այսպիսի ժամանակաշրջանում, մենք լուսաշխատավորներս, մեծ դո-
նութեամբ պետք է ահանջ դնենք մասսաների կենդանի ձեռներեցութեանը
և նայենք այն նոր ձևերին, վոր իր հետ բերում է հեղափոխական իրո-
կանութիւնը:

Մենք՝ դեռ շատ քիչ փորձ ունենք, վորոշակի դպրոցների տիպեր
տալու համար, բայց մենք պետք է իր ժամանակին փորսանք, կազմա-
կերպենք և ուղղութիւն տանք մասսաների միջից ծնված ձեռներեցու-
թեանը: Զեկուցման մեջ զրովեց կուլտուրական հնգամյակի հարցը,
դյուղի կուլտուրական հնգամյակի անհրաժեշտութեան մասին, այն
նպատակով, վորպեսզի բատրակ—կոլխոզային ակտիվին և դյուղական
ինտելիգենցիային միացնենք հիմնական հարվածային խնդիրների շուր-
ջը, վորոնք կուլտուրական ֆրոնտում ծառացել են մեր դեմ: Այդ խն-
դիրները շուրջիցին ընկ. Ուպորովը (կոմսոմոլի կենտկոմ) և մյուս մի
քանի բնկերներ: Գյուղի սոցիալ—կենցաղային վերակառուցումը, յենե-
րով նախադրայիններից, վորոնք առաջ են յեկել սովխոզների և կոլխոզ-
ների շինարարութիւնից, —դեռևս այդ պրոբլեմը շատ քիչ է մշակված,
վորը և պահանջում է խիստ շտապ լուծում: Մենք դեռ թույլ ենք հաշ-
վի առնում և չենք կարողանում դպրոցական գործի վերակառուցման
համար ոգտագործել այն լայն հնարավորութիւնները, վորը տալիս է
մեր ինդուստրացվող և կոլեկտիվացման յենթարկվող յերկիրը: Գյուղի
կուլտուրական հնգամյակը ըմբռնելու համար, արդեն առաջադրվում են
նոր դրույթներ: Շատ բարձրագույն տեխնիկական դպրոցներ անցնելով
անընդհատ արտադրական պրակտիկայի հասկանում են այն, վորպես
հին ձեվի պրակտիկա և մոչ թե վորպես կրթութեան նոր սխառմի բո-
լիզը արտադրական աշխատանքի հիմունքով: Իհարկէ, դպրոց ձեռնար-
կի ուղիղ ըմբռնումը նրանց կողքով է անցնում: Նրանք ուսման համար
թերագնահատում են գործարանային կոնավորումը և լաբորատորիա-

ները իրենց բոլոր այն հարմարութիւններով, վերոնց դու չես պատահել վտուցներում (տեխնիկական բարձրագույն դպրոցներում), իսկ գյուղը-սովխոգով, մեքենա-տրակտորային կայաններով և խոշոր կոլխոգով, հնարավորութիւն կընձեռնի դպրոցը ագրոնոմիկացիայի, պոլիտեխնիկացիայի յենթարկելու: Դպրոցների վերակառուցման խնդիրը, «յերե-սով դեպի արտադրութիւն» լոգունգով, հանդիսանում է կարեւորա-գույն և անհետաձգելի խնդիր:

Տարեֆ-տնտեսական խորհրդակցութեան ժամանակ, յես մատնա-նշեցի, վոր տարեֆ-տնտեսական բաժինների վարիչների յեւլութիւններում չխտվեց Փարբիկա-վտուցների մասին: Մինչդեռ Դնեպրոշինում, ևս Բեթեցում հունվարի 1-ից կազմակերպված են ձեռնարկ-վտուցեր և դուրս ե գալիս, վոր մեզնում ուշադրութիւնը թուլացել է, կամ ավելի չուտ, վոր նման ուշադրութիւն լակի չի յեւլ յեղել դեպի այդ նոր ձե-վերը, վորը առաջադրում է մեր կյանքը: Մասսան դրսեվորում է յե-տուն ստեղծագործ ձեռներեցութիւն-մենք իսկ ենք, մենք վտանգի յենք մատնվում, բաց թողնելով կամ մոռանալով ամենազխաւորը:

Ժողովրդական կրթութեան սիստեմի վերակառուցման խնդրի ան-հետաձգելիութեան հանդեպ, յերկրի սոցիալիստական վերակառուց-ման դարաշրջանում, վողջ դպրոցական և կուլտուր-քաղաքական աչ-խատանքների բովանդակութեան վճռական լավացման խնդրի հանդեպ, վորոնք տիրաբար պահանջում են դաստիարակութեան գործը անցկաց-նել սոցիալիստական չինարարութեան պահանջներին համեմատ, ան-հնարին է չընդգծել «յերեսով դեպի արտադրութիւն» մեր միութեան հիմնական լոգունգը յուր ամբողջ ուժով:

Գյուղում այդ լոգունգի գործնական կիրառումը սոցիալիստական մրցման ուղիով մեր միութեան կարեւորագույն հերթական խնդիրն է: Սոցիալիստական մրցման խնդրի ղեկավարութիւնը ամեն միութենա-կան մարմնի առաջին պարտականութիւնն է:

ԼՈՒՍԱՇԽԱՏԱՎՈՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԵԼ «ՅԵՐԵՍՈՎ ԳԵՊԻ ԿՈԼԼԵԿՏԻՎԱՅՈՒՄ» ԼՈՁՈՒՆԳԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՐ

Մենք մեր աշխատանքներում, յենելով կոլխոգի պահանջներից, պետք է հավասարվենք կոլխոգչարժման հեռանկարներին: Ուսուցչու-թեան մի յերրորդը ունի շնչապատկան հող: Կարծում եմ, վոր մենք ու-չացած դրինք լուսաշխատավորների շնչապատկան հողերի խնդիրը: Բայց նա դրված է և արդեն լուծված է այն իմաստով, վոր լուսաշխա-

տավորը, վորը կապված է հողի հետ, պետք է մտնի կոլխոգ: Զլինելով կոլխոգում, նա այդ պատճառով չի ել կարող հանդես գալ վորպէս կո-լեկտիվացման ինիցիատոր և նրան յերեսով չես կարող դարձնել դեպի կոլխոգ: Իրերի բերումով, այդ ժամանակ լուսաշխատավորը դառնում բեակցիոն և չի բմբռնում այն հակակուլակային ալիքը, վորն անցնում է նրա կողքով, վորպիսին գրավում է գյուղացիութեան չքավոր-միջո-կային մասսայի ուշադրութիւնը: Որչեկտիվորեն նա անցնում է դասա-կարգային թշնամու շարքերը:

Լուսաշխատավորի պրոբլեմը, վորն ունի շնչապատկան հող, յուրջ պրոբլեմ է: Կոլխոգային շարժման կապակցութեամբ ուսուցչին կարելի յե ավելի ամուր կապել հողի հետ, կոլեկտիվացման յենթարկել «հողի իշ-խանութիւնը» ուսուցչի վրա, դնելով ամեն մի լուսաշխատավորի (դրանց թվում նաև հող չունեցողներին) հացամշակող կոլխոգնիկի հետ միանման պայմաններում: Այսպիսով մի քանիսը շատ պարզ են հասկա-նում «լուսաշխատավորներ 100 տոկոսով դեպի կոլխոգ» լոգունգը: Բայց ուսուցչին կարելի յե ազատագրել այդ «հողի իշխանութիւնից» և մա-տեցնել նրան Փարբիկա-գործարանային բանվորի դրութեան, տրամա-դրելով ուսուցչին՝ դպրոցական, խրճիթ-ընթերցարանային, կուլ-տուր-քաղաքական աշխատանքների համար, վորպիսիների սուր պա-հանջը զգում է մեր կուլտուրայեան հետամնաց գյուղը: Վերջինը կլինի ամենածիշտը: Համլուսաշխի Կենտկոմի պլենումի հանձնաժողովը, վորը պիտի մշակի կոլխոգներում աշխատող լուսաշխատավորների իրա-վա-նյութական հարցը, յես համոզված եմ, նա կանգ կառնի այն պրոբ-լեմի վրա, թե ինչպէս ուսուցչի վրայից վոճչացնել «հողի իշխանու-թիւնը» և նրա դրութիւնը ձեակերպելով, մոտեցնել նրան Փարբիկա-գործարանային բանվորի դրութեան:

Մենք յեկակեա ենք ունենում խոշոր և վոչ գաճաճային կոլխոգը: Մենք, բայց և ինչն ենք, չունքացինք, յերբ խորտակվեց համայնքը, այնքան սիրված նարոգնիկների կողմից: Վտոնահարված, առանց այն ել համապատասխան բարձրութեան վրա չգրված ուսուցչին, Ֆիզիկա-կան ուժով մենք չպիտի կապենք գաճաճային կրթութեան հետ: Մենք գյուղին նայում ենք սոցիալիստական վերակառուցման սյուների ճա-նապարհով: Մենք ցանկանում ենք լուսաշխատավորին յերեսով դարձնել հատկապէս դեպի հանրայնացված տնտեսութեան բարձրագույն ձեերը, վորի մեջ և նրա աշխատանքը կազմակերպված լինի Փարբիկա-գործա-րանային սկզբունքներով և իհարկէ պայքարը՝ հանրայնացված տնտե-սութեան բարձրագույն ձեերի համար, կընթանա ավելի հաջող, քան լուսաշխատավորն ուղղակի յերեսով դառնա դեպի այն: Այդ տեսակե-

տով կմտանայի նաև կոլխոզում աշխատող լուսաշխատավորի իրավա-
րանական անդամության հարցի լուծմանը, վորը չունի շնչապատկան
հոգ: Գոլխոզային շարժման ընդհանուր պլանի մեջ, նրա մեծագույն
հեռանկարների չեմքում ուսուցիչը կկարողանա լինել կոլեկտիվացման
հրահրողը, կուլտուրայես և քաղաքականապես սպասարկելով նրան,
աշխատելով նրա զարգացման վրա իրավաբանորեն, չլինելով պարտա-
դիր կերպով կոլխոզի անդամ: Բայց և չի կարելի լուսաշխատավորնե-
րի համար առանձնակի լուծել անդամության հարցը, առանց լուծելու
արհմիութենաների անդամների մասնակցության հարցի ընդհանուր
լուծումը, վորոնք սպրով են դրուղում, բայց և կոլխոզային միավո-
րումների մեջ չեն պարապում դեռաշտնտեսությամբ:

Յեա դեմ եմ նրան, վորպեսզի լուսաշխատավորների հանդեպ դոր-
ծադրվեն հատուկ միջոցներ, կամ դրվեն նրանց վրա ինչ վոր հատուկ
պարտականություններ, միանգամայն տարբեր մյուս արհմիություն-
ների անդամներից: Վոչ մի բացառություն և վոչ մի արտոնություն:

Հենց դրա համար ել մեր պլենումն այդ հարցը պիտի դնի ՀԱՄԿՍ-ի
առաջ: Բայց ոյդ հարցը պետք է մշակվի պլենումի կողմից, հաշվի առ-
նելով տեղերի փորձը և կոլխոզարժման ուղիները՝ պայմանով, վոր
լուսաշխատավորը մտնելով կոլխոզի մեջ, վորպես անդամ, չընկնի իրա-
վանյութական ծանր չըջանակների մեջ:

Միաժամանակ մենք բոլորս միասնական Փրոնտով պիտի պնդենք
լուսաշխատավորների կոլխոզային շարժման 100 տոկոսային մասնակ-
ցության վրա, համաձայն Համլուսաշխի կենտկոմի պլենումի և կոլ-
խոզկենտրոնի միջև կնքվելիք պայմանագրի: Մեր բոլոր ուժերը դարձ-
նենք դեպի կոլխոզ շինարարության սպասարկումը:

ՀԱՍՑՆԵԼ ԶԵՂԱԾ ԲԱՐՁՐՈՒԹՅԱՆ

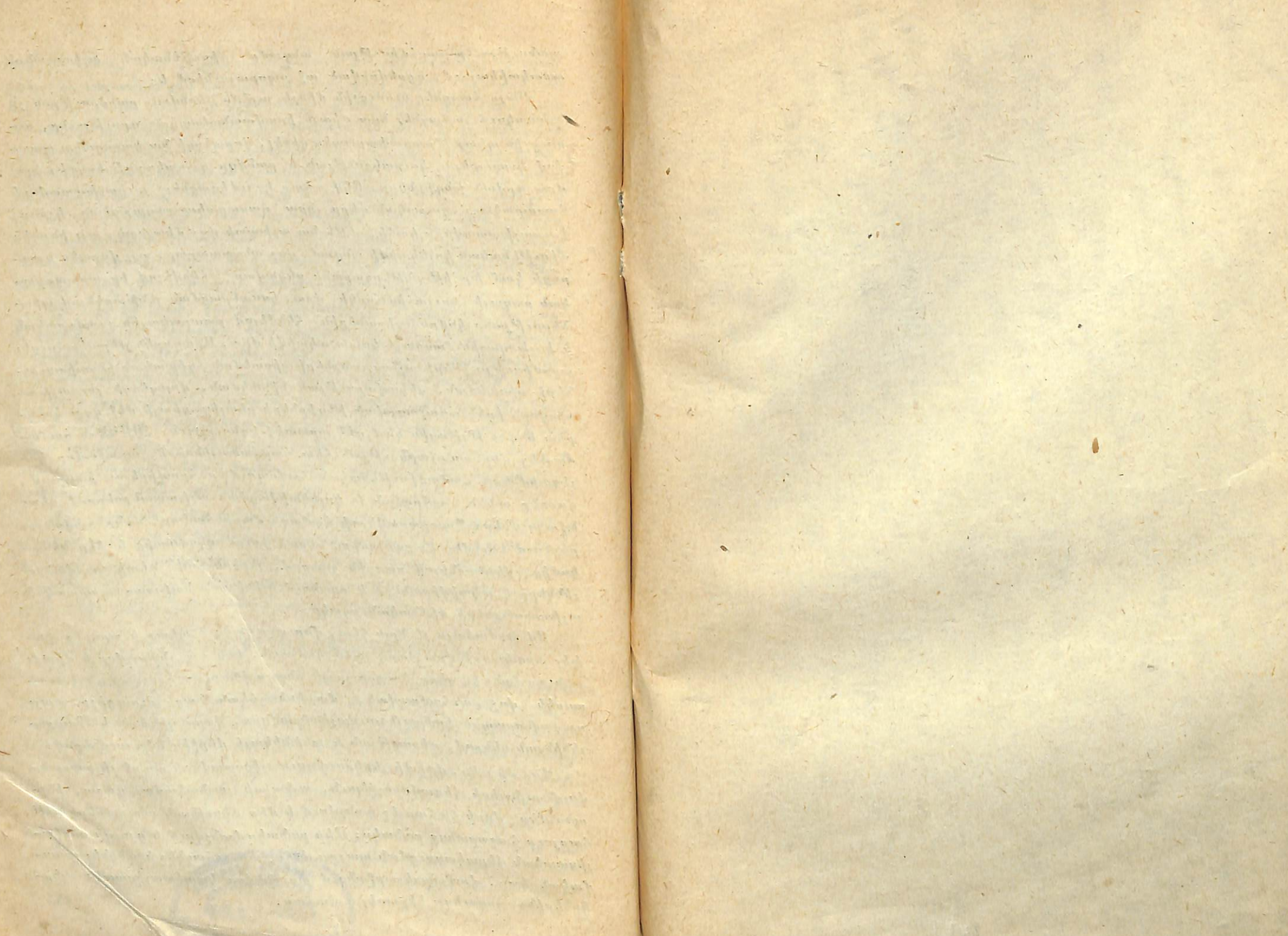
Ուսուցիչը մեզ մոտ դեռևս չի դրված այն միջև որս չտեսնված
բարձրության վրա, վորի մասին տեսել ե ընկ: Լենինը: Մենք, վորպես
արհմիություն, պարտավոր ենք այդ մասին հիշեցնենք և մենք ինքներս
չմոռանանք հենց դրա մասին: Միթե պարզ չէ, վոր նոր հեռանկարների
հետ, վորը բացվում է կոլեկտիվացման յենթարկված դյուղի առաջ,
նոր ձևով է հնչում լենինյան լոզունգը: Գյուղական ուսուցչության
իրավաճայութեան գրության բարելավումը չառ խոչոր ինդիլը և և
դեպի նա չեղած արհամարանքի դեմ պետք է պայքարել: Իդուր չէր
ՀԱՄԿՍ-ի պլենումի հայտարարությունը, վոր նման արհամարական
վերաբերմունքն ընդհանրապես դեպի բանվորի առորջա չահերի պաշտ-

պանությունը—արհմիության անգամը միութենական աշխատանքի
պրակտիկայում, դրոնվորված աջ ուղորդունիլով ե:

Բայց հասցնել ուսուցչին միջև այժմ չեսնված բարձրության չի
նշանակում լավացնել նրա միայն իրավատեսական գրությունը, ու-
սուցչին պետք է գաղափարապես գինել, վորպեսզի նա կարողանա պատ-
վով կատարելու կուսակցության և բանվոր դասակարգի կողմից նրա
վրա դրված խնդիրները: Յեվ պետք է ուժեղացնել լուսաշխատավորի
հասարակա-քաղաքական դերը, նրա հասարակա-քաղաքական կշիռը:
Լուսաշխատավորը կաճի, յեթե նա աշխատի վոչ միայնակ, այլ ինչպես
միութենական կոլեկտիվի անդամ, վոչ անհատաբար, այլ վորպես գրու-
րոցի կամ խրճիթ—ընթերցարանի գեկավար, հենվելով իր արտագրա-
կան բազայի (կուլտհիմնարկի) վրա, կստպերացման յենթարկելով պիո-
ներությանը, կոմսոմոլիստներին՝ հենվելով բատրակային, չքավորական
և կոլխոզային մասոյի կուլտ ակտիվի վրա: Արագորեն վերակառուցել
արհմիությունների աշխատանքների սիստեման, դիտական ինստիտուտ-
ների սիստեման, գեկավարության սիստեման, վորպեսզի լուսաշխա-
տավորն իրեն առաջադրված խնդիրների բեալիցացիայի մեջ զգա կոնկ-
րետ և վոչ թղթային կամ գեկլարատիվ ողնություն: ՀԱՄԿՍ-ն համա-
ձայնեց մեր առաջարկության հետ հարվածայինների, առաջավոր կո-
լեկտիվների Համբմիութենական համագումար հրավիրելու ինդրում,
վորոնք ունեն սոցմրցման և կոլեկտիվացման աշխատանքներում ուսալ
նվաճումներ: Պատրաստվելով համագումարի համար, մենք համառա-
բեցնում ենք մեր մարմինները, սկսած Լուսաշխոյկոմատից և մեր Կենտ-
կոմից, վերջացնելով սոսրին ցանցով, յերեսներով գեպի հարվածա-
յինները և ակտիվիստները և սրանում կլինի մեր նախապատրաստական
աշխատանքների հիմնական ոգակը:

Ով համաձայն չէ նրա հետ, վոր գյուղացուն պետք է արորից փո-
խել արակտորի վրա, տալ նրան կոմբայն, իսկ դա հնարավոր է միայն
այն ժամանակ, յերբ կուլտուրայի բնագավառում, գյուղացուն կսպա-
սարի վոչ արհամարված, մաշված հետամնաց ուսուցիչը, այլ
գաղափարապես կոմբայն—լուսաշխատավորը, վորը գինված և Մարքս-
լենինյան գեներով, գիտության և ակտիվիզայի վերջին նվաճումներով:

Վոչ մի տեղ, վոչ մի յերկրում լուսաշխատավորի առաջ չի տարած-
վում այնպիսի հեռավորություն, այնպիսի յայնածավալ դաշտ, ինչ-
պես մեր, վորի համար ել կանչվում է մեր միության անդամների ուժ
հարյուր հազարանոց բանակը: Մեր բանակը կանչվում է գյուղի սոցիա-
լիստական վերակառուցման պայքարում, հատնել և անցնել պատ-
մական կարճ ժամանակաշրջանում նախնիների կողմից ստեղծված
կրեներին՝ յոգունգը կիրտուելու համար:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0218987

ԳԻՆԸ 25 ԿՈՊ.

319

44. 407

1930/110